БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 288 (16.674). | 12 декабрь 1976 йил, якшанба | Баҳоси 2 тийин.

ХАЛҚЛАРНИНГ БУЗИЛМАС ДЎСТЛИГИ

Партиямизнинг сиёсий йўлида, унинг бунёдкорлик планларида Советлар мамлакатидаги барча халқларнинг ҳаётий манфаатлари, фикр-ўйлари ва интилишлари узвий равишда мужассамлашган. Шунинг учун ҳам улар ана шу планларни муштарак жонажон иш деб қабул қиладилар. Ўзларининг меҳнат ғайратлари ва шижоатларини шу ишга бағишлайдилар.

Қардош халқларнинг бузилмас интернационал бирлиги КПСС XXV съезди белгилаб берган йўлдан қадам қўя борган сари мустаҳкамланаверади. Ўнинчи беш йиллик иттифоқдош республикалардаги ишлаб чиқарувчи кучларни янада ўстириш ва улар ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришда кенг истиқболлар очиб берди. Марказий Комитетнинг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленумида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: «Ҳамиша бўлганидек, Совет Иттифоқи экономикасини ривожлантириш беш йиллик плани ҳар бир иттифоқдош ва автоном республиканинг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олади, уларнинг уйғун ривожланишини, социал тараққиётнинг янги чўққилари сари умумий юксалишини таъминлайди. Бизнинг беш йиллигимиз — халқлар дўстлигининг иқтисодий тилда ифода этиладиган ленинча сиёсатидир».

Ҳозирги беш йилликнинг миқёслари ва суръатлари мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларга мансуб бўлган меҳнаткашларни илҳомлантиради. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми Россия Федерациясида 36 процент, Украина ССРда учдан бир ҳисса миқдорида, Белоруссияда 43 процент, Молдавия ва Арманистонда қарийб бир ярим баравар ортади. Совет Иттифоқининг шарқий районлари илдам суръатлар билан ривожланмоқда. Сибирь, Узоқ Шарқ, Қозоғистон, Ўрта Осиё республикалари индустриясининг энг муҳим тармоқлари ва аввало, кўп энергия талаб этадиган ишлаб чиқариши ривожланаётган районларга айланмоқда. Территориал меҳнат тақсимоти самарадорлиги ўсиши билан ҳар бир республиканинг умумдавлат вазифаларини ҳал этишга қўшаётган ҳиссаси ортиб боряпти.

Улуғ мақсадлар йўлида биргаликда қилинаётган меҳнат коммунизм бинокорларини кўп миллатли бузилмас оилага жипслаштирмоқда. Муштарак меҳнат зафарларида яққол намоён бўлаётган ўзаро ишонч ва ўзаро ёрдам уларнинг кучига-куч қўшмоқда. Қозоғистонда бу йилги ўрим-йиғим мавсуми қардошларча ўзаро ёрдамнинг ажойиб намунаси бўлиб қолди. Кустанай областидаги совхозлар ходимларининг бир группаси яқинда эълон қилинган мактубида қуйидагиларни ёзди: «Биз кўп миллатли Ватанимизнинг ёрдам ва мададини кун сайин, соат сайин сезиб турдик. Ўрим-йиғим ишларининг неча минглаб моҳир усталари Россия, Украина, Белоруссия, Молдавия далаларидан, мамлакатдаги барча республикалардан қўриқ ерларнинг ғалла майдонларига келишди. Кўп миқдорда комбайн ва автомобиллар юборилди». Бу эса ленинча миллий сиёсат амалга оширилаётганлигидан далолат бериб турибди!

Жамиятимизнинг ҳар бир ячейкаси — барча миллатларга мансуб бўлган тенг ҳуқуқли кишиларнинг меҳнатдаги ҳамдўстлигидир. Корхоналар ва қурилишларнинг, колхоз ва совхозларнинг кўп миллатли коллективлари ана шундай ҳамдўстликнинг жонли тимсолидир. Ҳар бир иттифоқдош республикада минг-минглаб шундай коллективлар бор. Масалан, Тошкент тўқимачилик комбинатида қирқ бир миллатга мансуб ишчилар, Чирчиқ электрохимия комбинатида ўттиз икки ва Ўзбекистон металлургия комбинатида ўттиз миллат вакиллари меҳнат қилмоқдалар. Меҳнат коллективлари кўп миллатли составининг ҳамма жойда ўсиб бораётганлиги ижтимоий ҳаёт интернационаллашиб бораётганлигини акс эттиради.

Социалистик мусобақа халқлар ҳамкорлигини ривожлантириш ва уларнинг дўстлигини мустаҳкамлашда самарали роль ўйнамоқда. Ўртоқлик ва умумий юксалишдан манфаатдорлик руҳи билан суғорилган бу мусобақа беш йиллик учун биргаликда олиб борилаётган курашда қардош республикаларнинг меҳнаткашларини бир-бири билан яқинлаштиради. Сумгаит, Рустави ва Кировакан, Черкасси ва Новополоцк металлурглари ҳамда химиклари кўп йиллардан буён мусобақалашиб келмоқдалар. Озарбайжон, ўзбек, тожик ва туркман пахтакорларининг анъана бўлиб қолган мусобақаси яхши самаралар бермоқда. Яхши ташкил этилган социалистик мусобақа — меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашнинг чинакам мактабидир.

КПСС зўр қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келаётган ленинча миллий сиёсат халқлар дўстлигининг мустаҳкам иқтисодий негизларини, социалистик миллатларнинг яқинлашуви ва равнақ топишини таъминлайди. Бу сиёсат барча совет кишиларини маънавий жиҳатдан юксалтиришга ва уларнинг интернационал онгини ривожлантиришга қаратилган.

Кун сайин намоён бўлаётган совет воқелигининг ўзи бу онгни шакллантирмоқда. Шу билан бирга доимий, собитқадам ғоявий-тарбиявий иш халқлар дўстлиги ғоялари ва принципларини ҳар бир кишининг онгида қарор топиши учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Тбилисида «Ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш ва КПСС XXV съезди қарорлари асосида интернационал руҳда тарбиялашнинг актуал масалалари»га бағишланган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияси ўтказилди. Бу конференция ана шу иш соҳасида партия ташкилотлари тўплаган тажрибани назарий жиҳатдан умумлаштирди.

Ленинча миллий сиёсатни пропаганда қилиш меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш системасида муҳим ўрин олади. Бу сиёсатнинг асосий принципларини ҳар томонлама чуқур тушунтириб бериш — барча совет кишиларида ватанпарвар ва интернационалистларга хос юксак маънавий-сиёсий хислатларни шакллантириш ва мустаҳкамлашнинг зарур шартидир. Планларимизда ўзининг ёрқин ифодасини топган халқлар дўстлиги сиёсатининг ҳаётийлигини ва илҳомбахш кучини тўла очиб бериш, бу сиёсат эришган ғалабаларни, унинг ажойиб муваффақиятларини конкрет мисол ва фактлар билан кўрсатиб бериш керак.

Биз бу муваффақиятлар билан фахрланишга ҳақлимиз ва фахрланмоқдамиз. Кишиларнинг янги тарихий бирлиги бўлмиш совет халқининг улуғворлиги ва куч-қудрати билан фахрланмоқдамиз. Ота-боболарнинг юртига меҳр-муҳаббатда ҳам, прогрессив миллий анъаналарни иззат-ҳурмат қилишда ҳам, кўп миллатли социалистик Ватанга, коммунистик идеалларга фидокорона садоқатда ҳам ўз ифодасини топган юксак олижаноб туйғулар совет кишисининг умуммиллий ифтихоридир. Бу туйғулар миллатчилик хурофотларининг ҳар қандай кўринишларига қарши, пролетар интернационализми ғояларига зид бўлган ҳар қандай хуружларга қарши муросасиз кураш олиб бориш билан чамбарчас боғланган.

Партия ленинча миллий сиёсатни оғишмай, изчил амалга ошириш учун ҳамма чораларни кўрди ва кўрмоқда. Бу эса барча социалистик миллатларни янада жипслаштиришнинг мустаҳкам гарови, коммунизм қураётган халқлар бузилмас дўстлигининг негизидир.

(«ПРАВДА»нинг 11 декабрдаги бош мақоласи).

ЎРТОҚЛИК ВАЗИЯТИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 10 декабрда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси В. Штоф билан учрашди. В. Штоф қисқа муддатли визит билан Москвага келган эди.

Ўртоқларча, самимий вазиятда ўтган суҳбатда СССР билан ГДР ўртасидаги ҳамкорликни, шу жумладан экономика, фан ва техника соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди. Ҳар икки мамлакат ўртасидаги ҳар томонлама алоқа ва муносабатлар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йил 7 октябрда тузилган Шартнома асосида самарали ривожланиб бораётганлиги мамнуният билан қайд этилди. Ана шу алоқа ва муносабатларнинг ривожланиб бораётганлиги социалистик ва коммунистик қурилишнинг КПСС XXV съезди ва ГБСП IX съезди қўйган вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга ёрдам беради.

Ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари барча қардош мамлакатларнинг экономикасини тинмай юксалтириш ва бу мамлакатлар халқларининг фаровонлигини янада ўстириш манфаатларини кўзлаб, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграцияси комплекс программасини амалга оширишга доир масалаларни ҳам қараб чиқдилар.

В. Штоф кечқурун Москвадан жўнаб кетди.

ВЬЕТНАМ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИНИНГ IV СЪЕЗДИ ИШИДА ҚАТНАШИШ УЧУН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг IV съездида қатнашмоқ учун Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан 11 декабрь куни Москвадан Ханойга жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССРнинг Вьетнам Социалистик Республикасидаги элчиси Б. Н. Чаплин бор.

Аэродромда делегацияни Л. И. Брежнев, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, И. В. Капитонов, К. У. Черненко ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Г. С. Павлов, Н. М. Пегов, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат О. Б. Рахманин кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида ВСРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили Та Хиу Кань бор эди.

(ТАСС).

М. А. СУСЛОВ ТОШКЕНТДА

Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг IV съездида қатнашмоқ учун Ханойга бораётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси 11 декабрь куни Тошкентда тўхтаб ўтди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Совет Иттифоқининг Вьетнам Социалистик Республикасидаги элчиси Б. Н. Чаплин бор.

Тошкент аэропортида делегацияни республика партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, шаҳар меҳнаткашларининг вакиллари кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидатлар Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, М. Д. Мухортов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев бор эдилар.

М. А. Суслов ва бошқа ўртоқлар Тошкентда бўлган чоғда шаҳар бўйлаб сафар қилдилар, Ўзбекистон пойтахтининг янги қурилишлари билан танишдилар.

М. А. Суслов республика раҳбарлари билан суҳбатлашди. Суҳбат чоғида партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленумининг қарорларини бажариш соҳасида Ўзбекистон партия, совет ва хўжалик ташкилотлари фаолиятининг энг муҳим масалалари муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

Суратда: аэропортда кутиб олиш.

А. Авазов ва Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХАНОЙГА БОРАЁТИБ

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси IV съезди ишида қатнашиш учун Ханойга бораётган қардош партияларнинг делегациялари Тошкентда тўхтаб ўтдилар.

Қуйидаги делегациялар Ўзбекистон пойтахтига келди.

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСИП Марказий Комитетининг секретари Бела Биску бошчилигидаги ВСИП делегацияси;

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Курт Хагер бошчилигидаги ГБСП делегацияси;

Германия Коммунистик партиясининг Раиси Герберт Мис бошчилигидаги ГКП делегацияси;

Португалия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий комиссиясининг аъзоси Жакин Пиреш Гомеш бошчилигидаги ПКП делегацияси;

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧКП Марказий Комитетининг секретари Васил Биляк бошчилигидаги ЧКП делегацияси.

Тошкент аэропортида қардош партияларнинг делегацияларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Э. Б. Нордман, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлимларининг мудирлари М. И. Искандаров, У. А. Рустамов, А. О. Тўраев, В. А. Ҳамидов кутиб олдилар.

Делегациялар Тошкентда бўлган вақтларида республика пойтахти меҳнаткашларининг ҳаёти билан, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

ШАРАФЛИ БУРЧИМИЗ

АНАСТАСИЯ ЧУДНАЯНИНГ ЖАҲОН РЕКОРДИ

АНАСТАСИЯ Ивановна Чудная Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красний водопад» экспериментал базасида сигир соғувчи-оператор бўлиб ишлайди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати.

Анастасия Ивановна шу кунга қадар ўзига бириктилган 172 бош сигирнинг ҳар биридан 3831 литрдан серқаймоқ сут соғиб олиб, жаҳон рекорди қўйди, тайёрлов пунктига 659 тонна сут топширди. Йил охиригача ҳар бош сигир ҳисобига сут миқдорини 4000 литрга етказиш учун курашмоқда. Айни кезда 1977 йилда ҳар бош сигирдан 4100 литрдан сут соғиш, тайёрлов пунктига 705 тонна сут етказиб бериш ҳақида юксак социалистик мажбурият қабул қилди.

Институт ҳузурида Анастасия Чудная мактаби ишлаб турибди. 1971—1975 йилларда бу мактабни республикамиз районларидан келган 1022 сигир соғувчи, чорвачилик фермаларининг механиклари битириб чиқди. 1976 йилдагина шу мактабни битирган ёшлардан 136 киши фермаларда ишлашга йўлланма олди. Келаси йили 150 кишини ўқитиш кўзда тутилмоқда.

Қуйида Анастасия Ивановна Чудная ўз иш тажрибалари ҳақида ҳикоя қилади.

КПСС Марказий Комитети. шахсан партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев мамлакатимизда социалистик чорвачиликни ривожлантириш, маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш йўли билан халқимиз турмуш фаровонлигини янада яхшилаш ҳақида кун сайин оталарча ғамхўрлик қилмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг доно раҳбарлиги туфайли республикамизда ҳам чорвачилик шахдам ривожлантирилиб, маҳсулотлар етиштириш кўпайтирилмоқда. Тўққизинчи беш йилликда республикамиз бўйича ҳар бош соғин сигирнинг маҳсулдорлиги 700 литр кўпайтирилди, ҳар бош сигирдан 3-4 минг литрдан сут соғиб олаётган колхоз ва совхозлар сафи тобора кенгаймоқда. Яқин фурсатда ўртача 2 минг литрлик марра эгалланади.

Чорвачилигимизнинг истиқболи порлоқ. Республика партия ва ҳукуматининг ғамхўрлиги билан ихтисослаштирилган, саноат негизига асосланган йирик комплекслар қуриляпти, концентрациялаш қизғин давом эттириляпти, чорва молларнинг насли яхшиланяпти, самарадорлик ва сифатни кўтаришга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга ошириляпти. Пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий этиш, яйловлар унумдорлигини ошириш йўли билан озуқа базаси мустаҳкамланяпти. Энг муҳими — оғир меҳнат талаб қиладиган ишлар тобора кенг кўламда машиналаштириляпти. Чорва фермалари, комплекслари ўқимишли, ташкилотчи кадрлар билан мустаҳкамланяпти, қурилиш-ободончилик ишлари кучайтириляпти. Чорвадорларнинг унумли ишлашлари, маданий ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма шароитлар яратиб бериляпти.

Буларнинг ҳаммаси республикамизда чорвачиликни пахтачилик даражасига кўтариш, маҳсулотлар миқдорини кўпайтириб, сорти ва сифатини яхшилаш имкониятини беради. Энди гап фермаларнинг ходимлари — сигир соғувчилар, молбоқарлар, механизаторлар, ем-хашак тайёрлаш бригадаларининг аъзолари, қурувчиларга боғлиқ бўлиб қолди. Ҳар биримиз ва ҳаммамиз ўз участкамизда жонбозлик кўрсатиб ишласак, онгли интизом намуналарини кўрсатсак, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни ҳаётга дадиллик билан жорий этсак, топширилган иш учун масъулиятни тўла ҳис этсак, чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ва социалистик мажбуриятларимизни тўла ва ошириб бажараверамиз. Бу билан севимли касбимизни шарафлаймиз.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи давраси — 1976 йилни барча чорвадорларимиз, шу жумладан, сигир соғувчиларимиз қатори мен ҳам қувонарли натижалар билан якунламоқдаман. Боқимимдаги 172 бош сигирнинг ҳар бошидан шу кунгача 3831 литрдан сут соғиб олдим. Бир йилда ҳар бош сигир маҳсулдорлигини 300 литр оширдим. Йил охиригача 4 минг литрлик мажбуриятимни шараф билан бажараман.

Чорвачиликда энг масъулиятли даврга кирдик. Қиш фасли бошланди. Бу фаслда сут тайёрлашни кўпайтириш учун ҳамма чораларни кўрмоғимиз керак. Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, халқимиз турмушининг янада яхшиланиши, дастурхонининг тўкин-сочин бўлиши кўп жиҳатдан чорвачилик маҳсулотларининг миқдори ва сифатига боғлиқдир. Сут етиштиришни муттасил кўпайтириб бориш учун нималар қилиш керак? Мен шу ҳақдаги тажрибаларимизни батафсил гапириб бермоқчиман.

Сигирларнинг қисир қолишига бутунлай хотима берилиши зарур. Ҳар бош сигирдан йилига камида битта соғлом бузоқ олишга эришмоғимиз даркор. Туёқ сони кўпайган сари ҳам сут кўпаяди, ҳам пода бут бўлади. Гўштнинг кўпайиши ҳам шунга боғлиқдир. Мутахассисларимиз сигирларнинг куйикиш муддатини аниқ белгилашлари лозим. Сигир соғувчилар, молбоқарлар бу борада уларга кўмаклашишлари керак. Бир бош сигирнинг қисир қолиши фавқулотда ҳол деб қаралмоғи, бўғоз сигирлар эса алоҳида меҳр билан парвариш қилинмоғи даркор. Сигирлар каби янги олинадиган бузоқлар ҳам чорвадорларга қимматлидир.

Ҳар йили фермалар, комплексларда ғунажинлар подалари ташкил қилинади. Бу, сигирлар сонини оширишда муҳим резервдир. Ғунажинлар зоотехника қоидалари асосида боқилиши, куйикиш муддатлари аниқ белгиланиб қочирилиши зарур. Ғунажинларнинг қисир қолишига ҳам йўл қўйилмаслиги керак. Шароитга мослашган сигирларнинг бузоқлари келгусида серсут бўлиб етишади.

Ҳар бир соғувчига бириктилган сигирларнинг камида 80-82 проценти сут берадиган бўлсин. Аммо айрим хўжаликларда сут берадиган сигирлар сони умумий сигирлар сонига нисбатан 60-65 процентдан ошмаяпти. Сигирлар сут олиш учун боқилади ва асралади. Шундай экан, уларнинг йилма-йил бузоқлаши, узоқ муддат сут беришини таъминлашимиз керак. Мен боқимимдаги сигирларнинг ҳаммасини туғишига 50-60 кун қолгунча соғаман. Сутнинг чала соғилиши, сигирларнинг елинида қолишига йўл қўймайман.

Сигирлар бузоқлашидан 50-60 кун олдин соғилмаса, сут камайиб кетмайдими, деган савол туғилади. Сигирлар бузоқлагунча сут бир оз камайиши мумкин. Лекин бундан чўчимаслик керак. Чунки сигирлар бузоқлаганидан кейин кутилгандан зиёд сут бериб, олинмаган сутнинг ўрнини тўлдиради.

Сигирлар боқими — сут оқими, дейди чорвадорлар. Сигирларни йилнинг тўрт фаслида ҳам тўйимли, ширали, хилма-хил озуқалар билан боқиш, қишки рационни, айниқса, кучайтириш, бўғоз сигирлар парваришига алоҳида эътибор бериш керак.

Сигирларни туркумларга бўлиш ҳам катта аҳамиятга эга. Ем-хашак бир хил сарфланаверса-ю, говмуш сигирлар кўп сут бериб, жайдари сигирлар оз сут берса, кутилган натижага эришиб бўлмайди. Шу сабабли фермалар ва комплексларда говмуш сигирлар учун алоҳида, жайдари сигирлар учун алоҳида озуқа рациони тузилгани маъқул. «Рекорд» сут берадиган сигирлар эса ажратиб олиниб, алоҳида рацион билан боқилиши даркор.

Юқорида айтиб ўтилганидек, менинг боқимимда 172 бош сигир бор. Шундан 40 боши «рекорд» сут беради, ҳар биридан кунига ўртача 30-40 литрдан сут соғиб оламан. Сигирларнинг сути елинида тўпланса ҳам емишидан келади. Шундай экан, кўп сут бераётган сигирларга кўп ва хилма-хил озқуалар бериб бориш мақсадга мувофиқдир.

Қиш фаслида сигирлар, айниқса, қулай шароитда асралиши, касалланишига йўл қўйилмаслиги даркор. Бир бош сигир бир кун нимадандир камситилса, 15 кунгача сутини камайтириб юборади. Масалан, музлаган сув берилса, озуқа белгиланган вақтда тарқатилмаса, оғилхона вақтида тозаланмаса, шундай бўлади.

Сигирлар соғувчиларга ўрганиб қолади, бир соғувчи ўрнига бошқа киши соғса, ҳамма сутини бермайди. Афсуски, айрим фермалар ва комплексларда шундай кўнгилсиз ҳоллар учраб туради.

Ҳозир кўпчилик хўжаликларда озуқа тайёрлайдиган цехлар қурилди, улар сонини кўпайтириб, унумдорлигини ошириш керак. Озуқадан чиқинди қанча камайса, самарадорлик шунча ортади. Озуқани хилма-хил моддалардан тайёрлашга эътибор бериш керак. Фермалар, комплексларда тарозилар ўрнатилиб, озуқалар тортиб берилиши лозим. Шунда ҳар бир озуқа бирлиги ҳисобига қанча сут олинаётгани аниқ маълум бўлади.

Кўпчилик фермалар, комплексларда сигирлар асосан механизм-агрегатлар ёрдамида соғиляпти. Ҳамма жойда шунга кўчиш керак. Лекин харид қилинган механизм-агрегатларни ўрнатиб ишга туширишга бепарволик билан қараётган хўжаликларнинг раҳбарлари ҳам йўқ эмас, Бунга чек қўйиш керак.

Ўтган ойларда чорвадорларнинг ишига ҳар ойда якун ясалар эди. Қиш фаслида ҳар ўн кунда якун ясаш, чорвадорларни хизматларига яраша рағбатлантириб бориш зарур. Фермалар ва комплексларга жуда кўп шогирдлар, мактабларни битирган қиз-йигитлар ишга келяпти. Тажрибали соғувчилар уларга ўз тажрибаларини қунт билан ўргатишлари керак.

Мен ўнинчи беш йилликнинг иккинчи давраси — 1977 йилда боқимимдаги сигирларнинг ҳар бошидан 4100 литрдан сут соғиб олиш ҳақида социалистик мажбурият қабул қилдим, барча ҳамкасбларимни мен билан тенглашишга чақираман.

Анастасия ЧУДНАЯ,

Республика чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красний водопад» экспериментал базасининг сигир соғувчи-оператори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати.

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВНИНГ ҲАЁТИ ВА ФАОЛИЯТИ ҲАҚИДА ҚИСҚАЧА БИОГРАФИК ОЧЕРК НАШР ЭТИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти Леонид Ильич Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти ҳақидаги қисқача биографик очеркни кўп нусхада чоп этди.

Китобда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг кўп қиррали, толмас фаолияти баён қилинади. Л. И. Брежневнинг бутун ҳаёт йўли социалистик Ватанга, тинчлик ва коммунизм ишига фидокорона хизмат қилиш намунасидир. Китобда Леонид Ильич Брежневнинг металлург ишчисидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимигача босиб ўтган буюк ҳаётий йўли ҳикоя қилинади. Л. И. Брежнев Ленин партиясининг аъзоси деган улуғ номни, партия ва халқнинг юксак ишончини шараф билан оқлаб келмоқда.

Китобда ўртоқ Л. И. Брежневнинг халқаро майдонда хормай-толмай бажариб келаётган самарали ишлари ёрқин баён этилган. Асарда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитетининг умумий тинчлик ва хавфсизликни, халқларнинг озодлиги ва мустақиллигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида Совет Иттифоқининг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг жаҳон миқёсидаги позицияларини мустаҳкамлаш соҳасида ўйнаётган ролига баҳо берилган. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг номи коммунистлар учун, барча қитъалардаги юз миллионларча кишилар учун ленинча принципиаллик, изчил интернационализм, тинчлик ва социал тараққиёт йўлида фидокорона кураш намунаси бўлиб қолди.

Китобда баён қилинган материаллар совет халқи содиқ ва матонатли ленинчи, тинчлик ва коммунизм учун фидокорона курашчи, партия ва халқнинг танилган раҳбари Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети, Сиёсий бюроси теварагига жуда маҳкам жипслашганлигини яна бир марта ёрқин ва очиқ равшан таъкидлайди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ С. М. МАҲМУДОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ БОШЛИҒИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Султон Мамадалиевич Маҳмудов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг бошлиғи қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1976 йил 10 декабрь.
Тошкент шаҳри.

СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

САМАРА

Энди 36 баҳорни қаршилаган Владимир самарали меҳнатдан камол топди, обрў-эътибор орттирди, Навоий кон-металлургия комбинатидек катта даргоҳда, катта коллектив ўртасида ишонч ва ҳурмат қозонди, номи эл оғзига тушди. У ўз тенгқурлари, ҳамкасблари ичида чинакам бахтиёр йигитлардан. Яқинда партия ва ҳукуматимиз унинг меҳнатда эришган улкан муваффақиятларини муносиб баҳолаб, СССР Давлат мукофоти лауреатлигига лозим топди. Мамлакатимизда Улуғ Октябрнинг 59 йиллиги байрами нишонланаётган бир чоғда кўпчилик социалистик мусобақа илғорлари қатори Владимир Федоровичнинг хонадонида ҳам зўр шоду ҳуррамлик ҳукм сурди. Дўстлари, ҳамкасблари, яқин-йироқ қариндошлари уни қизғин табриклашди.

Владимир бу юксак бахтга осонликча эришмади. У асли Қозоғистон ССРнинг Жамбул шаҳридан бўлиб, ўнинчи синфни битиргач, бир группа ўртоқлари билан тўғри шаҳар комсомол комитетига йўл олди.

— Хўш, хизмат? — дейишди у ердагилар.

— Биз Ўзбекистонга, Навоий шаҳар қурилишига боришни истаймиз! — деди Владимир. — Бизга комсомол йўлланмаси беришингизни сўраймиз.

— Навоий шаҳри қаерда қурилаётганини биласизларми? Қизилқум саҳросининг нақ этагида-я. Кейин пушаймон еб юрманг, тағин. — Огоҳлантиришди комсомол комитетидагилар.

— Биз мамлакатимизнинг зарбдор қурилиш участкасида меҳнат қилишга қарор бердик. Аҳдимиз қатъий...

— Ўшанда, — деб хотирлайди Владимир Титов, — кекса бир меҳнат ветерани жонимизга оро кирди. «Йигитнинг сўзи сингунча...» деганлар. Буларнинг раъйини қайтарманглар, майли, истаган ерига йўлланма беринглар, — деди у. Ўша отахоннинг бир оғиз сўзи бўлди-ю, бизга йўлланма беришди. Етти тенгқур Навоийга келдик. Бизни бу ерда илиқ кутиб олишди. Навоий кон-металлургия комбинатига ёш ишчи кадрлар керак бўлгани учун, бизни шу корхона ихтиёрига юборишди.

Дастлаб, шогирд бўлиб тушдик. Техника ремонти паркида экскаватор, бульдозер, грейдерларни созлаб берардик. Кўп ўтмай мени мустақил слесарликка кўтаришди, разрядимни оширишди. Ўшанда қанчалик қувонганимни айтмайсизми. Шундай кунларнинг бирида, Жамбулдан йўлланма билан келган Сергей исмли синфдошимни кўриб қолдим. Унинг қўлида «обходной» қоғози, раҳбарларимизга қўл қўйдириб юрган экан.

— Йўл бўлсин, оғайни? — сўрадим.

— Кетаман. Бу ерлар домна печининг ўзгинаси экан. Чўл гармселига, чанг-тўзонига тобим йўқ. Истасанг, юр, бирга кетамиз. Мовий кўлларда чўмилиб, шаҳарда маза қилиб юрганга нима етсин, — деди у.

— Ие, берган йигитлик сўзимиз қаерда қолади. Бу сўзингдан қайт! — дедим. У кўнмади. Кейин билсам, мен билан келган йигитларнинг баъзилари у билан бирга қайтиб кетишган экан. Шу-шу мен Навоийда қолиб кетдим. Ҳозир мен учун бу навқирон шаҳар қадрдон масканга айланган. Уни ташлаб кетишни ҳеч тасаввур қилолмайман. Чунки, бахтимни шу ердан топдим, шу ерда ўсиб-улғайдим, уйли-жойли бўлдим, эътибор қозондим.

— Слесарликдан қандоқ экскаватор машинисти бўлиб олдингиз? — сўраймиз Владимирдан. У ўткир нигоҳини ерга қадаб, бир зум ҳаёлга толди-да, сўнг вазмин сўз бошлади.

— Бир ўзбек мақоли бор: «Жонни қийнамасанг жонона қайда, тоққа чиқмасанг дўлона қайда». Ҳар кишининг орзуси бўлади. Орзуга етишиш учун эса, доимо кураш, меҳнат, ўқиб-ўрганиш, интилиш ва изланиш лозим. Мен асли техникага қизиқардим, уни севардим. Қарийб етти йил слесарлик қилсам ҳам, орзуим қалбимдан ўчмади. Экскаваторчилар тайёрлаш курсида ўқиб, техникани бошқаришни эгаллаб олдим. Бир муддат «ЭКГ-4,6» маркали кичикроқ экскаваторни бошқардим. Кейин менга қудратли «ЭКГ-8,И» маркали янги хил экскаватор беришди ва шу хилдаги экскаваторларни бошқарувчилар бригадасига бошлиқ этиб тайинлашди. Шундан буён кўпчилик қатори ишлаб келяпман. — сўзини якунлади Владимир.

Суҳбатга комбинат бош инженери Иван Иванович Белов аралашди:

— Владимир камтарлик қилиб, ўз меҳнат кўрсаткичлари ҳақида ҳеч нима демади. Бу ёғини мен айта қолай. У бошқараётган экскаваторнинг йиллик тоғ жинси қазиш нормаси аслида 2,5 миллион куб метрни ташкил этиши керак. Владимир эса нуқул 3 миллион куб метрдан ошириб тоғ жинси қазиб чиқаришга эришяпти. Ўтган беш йиллик топшириғини муддатидан қарийб бир йил олдин уддалади. Айниқса, 1975 йилдаги кўрсаткичи 3 миллион 482 минг куб метрни ташкил этди. Ўша йилнинг декабрь ойига келиб ўзи бошқараётган «ЭКГ-8,И» экскаватори билан Бутуниттифоқ рекордини ўрнатди.

То шунга қадар бирор киши бу даражада юксак меҳнат унумдорлигига чиққан эмас эди. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили ўтган ойлари топшириғини ҳам шу тахлитда ошириб адо этиб келяпти. Ҳозир комбинат экскаваторчилари ўртасида Владимир Федорович Титов рекордини қўлга киритиш юзасидан социалистик мусобақа байроғи кўтарилган. Владимир эса яна янги улкан рекордларни ўрнатиш, совет техникасининг чинакам қудратини намойиш этиш мақсадида ҳамон ижодий изланишни давом эттирмоқда. У бошчилик қилаётган бригада коллективи ҳам корхонамиздаги турдош бригадалар ичида пешқадамлик қиляпти. В. Титовнинг СССР Давлат мукофоти лауреатлигига сазовор бўлишини таъминлаган асосий омиллар ҳам ана шундай меҳнат самарасидир.

Камтарин, тадбиркор ва меҳнатсевар экскаваторчи Владимир Федорович Титовнинг фидокорона меҳнатини партия ва ҳукуматимиз доимо юксак қадрлаб келди. Бугунги кунда унинг кўксини «Ҳурмат Белгиси» ордени билан «Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби» фахрли нишони безаб турибди.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Наманган пахта тозалаш заводининг ғайратли коллективи хўжалик йилини муваффақиятли якунламоқда. Корхонада пландан ташқари 1 миллион 740 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Тайёрланган маҳсулотларнинг ҳаммаси аъло сифатга топширилди. Суратда: корхонанинг илғор ишчиларидан (чапдан) Т. Тўраев, Ш. Иброҳимов, М. Абдувалиев, Ю. Йўлдошев ўртоқлар.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси. (ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

Тошкент қишлоқ хўжалик институтида хўжаликлар раҳбар кадрларининг малакасини ошириш курслари иш бошлади. Колхоз раислари ва совхоз директорларидан 60 киши ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш юзасидан олимларнинг лекцияларини тинглайдилар, қишлоқ хўжалик фани ва техникаси ютуқлари билан танишадилар. Андижон пахтачилик институти ҳузурида ҳам ҳозир колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари учун мўлжалланган ана шундай курслар ишлаб турибди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида ЎзТАГ мухбирига маълум қилишларича, йилнинг қиш фаслидан қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг оммавий касбдаги янги мутахассисларининг малакасини ошириш ва уларни тайёрлаш учун самарали фойдаланилади. Қишлоқларнинг деярли барча меҳнатчиларини ўқишга жалб этиш, новаторлар, илғор бригада ва хўжаликларнинг тажрибаси билан, фан ва техниканинг энг янги ютуқлари билан таништиришда уларга кўмаклашиш кўзда тутилади.

Илмий-тадқиқот муассасалари ўрта бўғин кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашда колхоз ва совхозларга ёрдам берадилар.

Қишлоқ меҳнатчиларининг қишки умумий таълими даврида республикадаги тўртта қишлоқ хўжалик техникуми ҳузуридаги уч ойлик бошқариш мактаблари ҳам иш бошлади. Ўрта махсус маълумотли дала мудири ва чорвадорлардан 470 киши ўқишни тамомлагандан кейин бўлимларнинг мудирлари ва фермаларнинг раҳбарлари бўлиб ишлайдилар.

Механизаторларнинг ўқиши республикада кенг қулоч ёймоқда. Колхоз ва совхозларда «Узсельхозтехника» район бўлимлари ҳузурида январь ойида тракторчилар, комбайнчилар, механик-ҳайдовчилар, қишлоқ хўжалик машиналарини созловчи мастерлардан 52 минг кишини тайёрлаш бошланади. Бундан ташқари, мураббийлик усули билан 800 киши машинада сут соғиш мастери касбини, 700 киши электрик мутахассислигини эгаллайди.

Механизаторларнинг қишлоқ хўжалик машинасозлик корхоналарида стажировкадан ўтиши уларнинг ўқитиш формаларидан биридир. Ҳозирги вақтда механизаторлардан 500 киши Ростовда, Таганрогда ва «Ташсельмаш» заводида «Нива», «Колос» комбайнларининг конструкцияси билан, янги пахта териш агрегати билан танишмоқдалар.

ЎСМИРЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Ўзбекистон ССР Олий Советининг соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссияси 10 декабрда навбатдаги мажлисини ўтказди.

Депутатлар Наманган областидаги даволаш-профилактика муассасаларининг ўсмирлар соғлиғини сақлаш соҳасидаги ишлари тўғрисидаги область ижроия комитетининг ҳисоботини тингладилар.

Комиссия ўзининг 1977 йилги иш планини тасдиқлади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет ва партия органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори Аҳмад Саидович Саидовни Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

МЕҲНАТ ЧИРОЙИ

- КЎПЧИЛИККА МАНЗУР БЎЛАЁТГАН МАҲСУЛОТЛАР
- ЙИЛЛАРНИ ҚУВИБ ИШЛАЁТГАНЛАР
- МУСОБАҚА — ЯНГИДАН-ЯНГИ ЮТУҚЛАР ОМИЛИ
- САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ УЧУН КУРАШДА

— Беш йиллик топшириқларини уч ярим йилда бажаришга сўз берганман, — деб ҳикоя қилади Светлана Александровна Вартанова,— ишнинг бориши ҳозирча чакки эмас, айни пайтда келгуси йилнинг ноябрь ойи ҳисобига ишлаяпман. Йил охиригача кейинги йил топшириғини ҳам бажарсам, деган ниятим бор.

Дарҳақиқат, Светлана Александровна ўзининг ғайрати ва шижоати билан шахсий беш йиллик нормасини муддатидан анча олдин бажариш учун кураш йўлида қадамба-қадам яхши натижаларга эришиб келмоқда. Фақат Светлана Александровнанинг шахсан ўзигина эмас, балки, у бошчилик қилиб келаётган бутун бригададаги кўпчилик ишчилар шу йўсинда унумли ва баракали меҳнат қилиб келмоқдалар.

Илғор коллективнинг намунали ишлари, ишлаб чиқаришда қўлга киритаётган ютуқлари корхона коллективининг ҳам кўп жиҳатдан қувонтириб келмоқда. Яқинда «РПУ-2» маркали релеларни созлаш билан шуғулланувчи бу участкага коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли унвон ҳам берилди. Негаки, меҳнатда ҳам, яшашда ҳам ҳаммага ўрнак бўлиб келаётган бу коллектив шундай улуғ номни олишга муносиб деб топилди.

Тошкентдаги «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилаётган кишиларнинг орасида Светлана Александровна Вартанова сингари меҳнатда жонбозлик кўрсатиб келаётган ишчилар анчагина бор.

Корхонада Людмила Валетова билан Юрий Радионов ҳақида ҳам илиқ гапларни айтишади. Наинки, бу икки касбдош электрмонтажчилар ўзларининг ғайрат ва шижоатлари билан коллективда кўпдан бери яхши танилганлар. Бундан ташқари, илғор ишчилар бир-бирлари билан ўзаро мусобақалашиб, меҳнатда яхши натижаларга эришмоқдалар.

— Бизнинг эришаётган ютуқларимиз фақат мусобақа туфайли бўляпти, — дейди Юрий Радионов, — айниқса зарур пайтларда бир-биримизга яқиндан ёрдам бериб туриш, ҳашар қилиб юбориш одат тусига кирганлиги ишимизнинг ғоятда мазмунли ва баракали бўлишига сабаб бўляпти.

Бу фикрни Людмила Валетова ҳам чин қалбдан эътироф этади. Чунки, меҳнат беллашувининг асл маъноси ва ҳаётий кучи шунда эканлигини яхши тушунган мусобақадошлар меҳнатдаги камарбасталикни тағин ҳам мустаҳкамлаш йўлидан бораётирлар. Айниқса, шчит қурилмаларини йиғишдек нозик ишларда бир-бирига кўмак бериб туриш зарурдир.

Ишлаб чиқариш бирлашмасининг кўпчилик участка ва бригадаларида ўзаро социалистик мусобақа юқоридаги сингари яхши йўлга қўйилган. Шу тадбирлар туфайли кўпдан-кўп қувончли натижаларга эришилмоқда. Чунончи, корхона ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажарди. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, хом ашёни тежаб қолиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни ҳам бажаришга эришилди. Бундай муваффақиятларга коллективнинг илғор ишчилари, жумладан моҳир созловчи Светлана Вартанова, электрмонтажчилардан Людмила Валетова ва Юрий Радионов, йиғувчи-слесарлардан Юрий Саблин ва Владимир Саломатин ҳамда бошқа кўпдан кўп фидокорларнинг ҳиссаси ғоятда катта бўлди.

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг маҳсулотларига талаб кейинги йилларда ғоятда катта бўляпти. Ишлаб чиқарилаётган турли-туман аппаратлар жаҳондаги олтмишдан ортиқ мамлакатга жўнатилиб турилибди. Айниқса қардош социалистик мамлакатларнинг буюртмалари корхонада муддатидан олдин ғоятда сифатли қилиб бажарилаётир.

Яна шу нарса ғоятда қувончлики, корхонада тайёрланаётган маҳсулотлар ўзининг юксак сифати билан алоҳида ажралиб туради. Айниқса, электростанциялар учун автоматларни бошқаришда тўсиқ бўладиган ва сигнализация асбоблари ўзининг яхши сифати билан ишлатувчиларнинг ташаккурига сазовор бўлаётир. Аппаратура ва бошқариш пультларининг йигирма икки хилига Сифат белгиси берилди. Бундай аппаратлар ва ускуналар мамлакатимизнинг қатор улкан нурхоналарида кўплаб ишлатилаётир.

Кўпчилик электростанцияларнинг коллективларидан бу корхонанинг адресига ташаккурномалар келиб турибди. Чунончи, Кривой Рог, Сургут, Сирдарё ГРЭСларининг бунёдкорлари бу коллективнинг маҳсулотлари учун чуқур миннатдорчилик билдирдилар.

Тошкентдаги электроаппаратчилар келгуси йилда ҳам буюртмачиларни мамнун этиш учун юксак сифатли маҳсулотларни, Сифат белгиси олган аппаратларни кўплаб ишлаб чиқариш учун ҳам жонбозлик кўрсатишга аҳду паймон қилмоқдалар.

Я. ТУХТАЕВ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАЛҚАРО ОБЗОР

СССР — ЛИВИЯ: УЗОҚ МУДДАТЛИ ҲАМКОРЛИК

Ўтган ҳафтада Ливия Араб Республикаси Революцион қўмондонлик кенгашининг раиси Муамар Каддафи СССРга расмий визит қилди. М. Каддафининг визити ва унинг совет раҳбарлари билан ўтказган музокаралари иккала мамлакат ва иккала халқ ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари мустаҳкамланиб, ривожланиб бораётганлигининг мантиқий натижаси бўлди. Совет Иттифоқи Ливиядаги 1969 йил 1 сентябрь революциясини ва чиркин монархия тузуми ағдариб ташланганлигини биринчилар қатори табриклади. Мамлакатнинг янги раҳбарлари Ливиянинг миллий манфаатларигагина эмас, шу билан бирга Исроил агрессиясига қарши курашётган араб давлатларининг антиимпериалистик фронтини мустаҳкамлаш манфаатларига ҳам мос бўлиб тушадиган ташқи сиёсат йўлини ўтказа бошладилар. Республикага бошчилик қилган ливиялик ёш офицерлар ўша вақтдаги Миср президенти Носир ғояларининг ихлосманд тарафдорлари бўлиб, ЛАР диёрини қисқа вақт ичида ажнабийлардан халос қилдилар — Америка ва Англиянинг ҳарбий базаларининг тугатилишига эришдилар. Революцион Ливия нефть ишлаб чиқарувчи ривожланаётган давлатларнинг ғарб монополиялари зўравонлигига қарши курашида авангардлик ролини ўйнади.

Шу кураш натижасида бу муҳим хом ашёга бирмунча одилона нарх белгиланди. ЛАР миллий озодлик ҳаракатларини ҳамда ривожланаётган мамлакатларнинг ўз сиёсий ва иқтисодий мустақиллиги йўлидаги курашини изчиллик билан қўллаб-қувватлаб келди ва қўллаб-қувватламоқда. Ливиянинг Ливандаги ўзаро қирғин урушини тугатиш соҳасидаги, Фаластин қаршилик ҳаракатига ёрдам ва мадад бериш соҳасидаги куч-ғайратлари кенг миқёсда эътироф қилинди.

Унинг социалистик дўстлик мамлакатлари билан, шу жумладан Совет Иттифоқи билан яқинлашуви ЛАР ўтказиб келаётган ана шу сиёсатнинг табиий натижаси бўлди. М. Каддафи 6 декабрда Кремлда сўзлаган нутқида Совет —Араб дўстлигини Ливиядагилар «тактик босқич деб эмас, балки стратегик босқич» деб биладилар, деди.

Бизнинг мамлакатимизда кейинги йилларда Ливияда ўтказилаётган илғор социал-иқтисодий ўзгартишларни ҳам зўр хайрихоҳлик билан кузатиб боріляпти. Мамлакатда иш кўриб келган бир қанча ажнабий нефть компанияларининг мол-мулки национализация қилинганлигини, саноатнинг давлат сектори ривожлантирилаётганлигини, қишлоқда давлат фермалари ва кооперативлари барпо этилаётганлигини эслатиб ўтиш кифоя қилади.

Совет кишилари шунга аминдирларки, олий даражадаги Совет — Ливия музокараларининг ижобий натижалари иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантиришга, тинчликни мустаҳкамлаш ишига ёрдам беради.

ЯПОНИЯ: САЙЛОВ САБОҚЛАРИ

Япония бош министри Т. Мики 5 декабрь куни парламентнинг қуйи палатасига ўтказилган сайлов натижаларини таърифлаб, «халқ ҳукми кутилганидан тўла ҳам қаттиқроқ бўлди», деди. Бу сайлов ҳукмрон либерал-демократик партиянинг мамлакат урушдан кейинги тарихи мобайнидаги мислсиз мағлубияти билан тугади. Бу консерватив партия ўз ҳукмронлиги даврида биринчи марта ҳатто оддий кўпчиликни ҳам қўлга кирита олмади, 511 мандатдан атиги 249 тасини олди. Илгари унинг 271 мандати бор эди.

Овоз бериш натижалари анализ қилиб кўрилганида шу нарса маълум бўлдики, илгари консерваторларни қўллаб-қувватлаб келган кўпгина сайловчилар бу сафар «ўртача йўл» партиялари — Комэйто ва Демократик социализм партияси тарафига ўтдилар. Бу партияларнинг парламентдаги вакиллари анча кўпайди. Социалистик партия Япония парламентидаги энг катта оппозициячи партия мавқеини мустаҳкамлади. Коммунистик партия номзодлари учун берилган овозлар аввалги сайловдагидан кўпайди. Бироқ сайлов системасининг нодемократик характери оқибатида Коммунистик партия ўз мандатларининг бир қисмидан маҳрум бўлди. Япония Компартияси Марказий Комитети Президиумининг Раиси К. Миямотонинг уқтириб ўтишича, сайлов олди кампанияси давомида ҳукмрон партия ҳам, «ўртача йўл» партиялари ҳам Коммунистик партияга кутуриб ҳужум қилганлиги Компартиянинг бу сайловга нисбатан муваффақиятсиз қатнашишига сабаб бўлди.

Либерал демократик партиянинг сайловдаги мағлубияти шу партия ичида ҳокимият учун курашни янада кескинлаштириб юборди. Айни вақтда либерал демократик партиянинг ҳам раиси бўлган бош министр Мики ана шу кураш туфайли келгуси ҳафтада бош министр лавозимидан кетмоқчи эканлигини эълон қилишга қарор берди.

Либерал демократик партия раҳбарларининг кўпчилиги партиянинг сайловдаги мағлубиятига сабаб қилиб, Микининг партияга, ҳукуматга ва мамлакатга раҳбарлик қилишга қодир эмаслигини кўрсатишга мойилдирлар. Бироқ, сиёсий кузатувчиларнинг уқтириб айтишларига қараганда мағлубият сабаблари бундан кўра чуқурроқ. Сиёсий қийинчиликларни бартараф этиш қобилиятининг йўқлиги, пулнинг тинимсиз қадрсизланиб, нарх-наво ошиб бораётганлиги, ишсизлар кўпаётганлиги, кўпдан бери ишсизлар сони миллион нафардан камаймаётганлиги ана шу сабаблар жумласига киради. Либерал демократик партияда пул ҳар нарсага қодир бўлган ҳокимиятга айланиб қолганлиги, «Локхид» концерни билан бўлган можароли иш мамлакат ҳукмрон доиралари орасида порахўрлик кенг авж олганлигининг фош қилинганлиги ҳам сайловчиларни ғазаблантирди. Ниҳоят, консерваторларнинг АҚШ билан ҳарбий иттифоқни мустаҳкамлаш ва унга маъқул келадиган сиёсатни ўтказиш йўли ҳам қаттиқ танқид қилинмоқда.

Бу галги сайлов сайловчиларнинг консерваторлардан юз ўгириш тенденцияси аллақачон бошланганлигини ва тобора кучайиб бораётганлигини тасдиқлади, холос. Агар парламентнинг қуйи палатасига 1958 йилда ўтказилган сайловда сайловчиларнинг 58 проценти консерваторлар учун овоз берган бўлса, 1963 йилда 49 проценти, бу галги сайловда эса атиги 42 проценти овоз берди.

Сайлов якунлари либерал демократик партиянинг мамлакат сиёсий ҳаётида танҳо ҳукмронлик қилиш даври ўтиб бораётганлигидан далолат беради. Япониядаги кўпгина обзорчиларнинг таъкидлаб ўтишича, тараққийпарвар кучлар тобора каттароқ роль ўйнайдиган янги даврнинг бошланиши эса, тараққийпарвар кучлар ҳукмрон либерал демократик партияга қарши курашдаги ҳаракат бирлигига нақадар тез ва самарали эришишларига боғлиқ бўлади.

Ю. ТИССОВСКИЙ,
Ю. ВДОВИН.
(ТАСС).

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ҚАРОРИ

БАЙРУТ, (ТАСС). Ливан Республикасининг президенти И. Саркис саноат ва туризмни ривожлантириш миллий банки правлениесининг раиси Салим Хосга республиканинг янги ҳукуматини тузишни топширди.

С. Хос Ливан халқига, парламент депутатларига, сиёсий партияларга мурожаат қилиб, мамлакатда тинчлик ва хавфсизликни таъминлашда президентни ва ҳукуматни қўллаб-қувватлашга чақирди. У Ливанда узоқ вақт давом этган гражданлар уруши катта қурбонлар берилишини талаб қилганлигини эслатиб ўтиб, барча ливанликларни «бирликни, қардошликни, суверинитет ва хавфсизликни мустаҳкамлаш» манфаатлари йўлида яқиндан ҳамкорлик қилишга чақирди. С. Хос президент томонидан ўз зиммасига юклатилган вазифани дарҳол бажариш ниятида эканлигини айтди. Салим Хос мусулмон, суннитлардан, у экономика соҳасида мутахассис бўлиб, экономика фанлари доктори деган унвонга эга. Ўтмишда у Ливаннинг сиёсий ҳаётида қатнашган эмас. Байрут газеталарининг фикрича, янги ҳукуматнинг асосий вазифаси хунрезлик уруши вақтида издан чиққан Ливан экономикасини тиклашдан иборат.

ФИТНА ФОШ ЭТИЛДИ

КОБУЛ, 10 декабрь. (ТАСС). Бахтар агентлиги Афғонистон Республикаси ички ишлар министрлигининг ахборотини эълон қилди. Ахборотда айтилишича, мамлакатнинг хавфсизлик хизмати реакциячи ва исёнчилар группасини фош қилган. Булар орасида истеъфодаги генерал Мир Аҳмад шох бўлган. Шу группа республика хавфсизлигига путур етказувчи фитна тайёрлаган.

Ушбу группанинг фаолияти тўғрисидаги материаллар тергов ўтказилиб бўлганидан кейин тегишли суд органларига топширилади.

«ЎНЛАР ТАШАББУСИ» АМАЛДА

«АЪЛО» БАҲОГА

Бу кун Чирчиқдаги «Промтехмонтаж» бошқармаси бригадири Михаил Митрофанович Овсянников учун қўш байрамга айланди. Биринчидан, «Электрохимпром» бирлашмасида қурилаётган цехдаги монтаж қилиб бўлинган янги мослама синов пайтида аъло баҳога сазовор бўлди. Иккинчидан эса М. М. Овсянников монтаж ишларини тугатиши билан ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида икки йиллик топшириқни бажарганлиги ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекди.

«Ўнлар ташаббуси»ни бошловчилардан бири бўлган М. Овсянников бой тажрибаси, техникавий билимдонлиги, мақсад сари қатъият билан курашиши туфайли ана шундай муваффақиятга эришди. Овсянниковнинг бошқармада ишлаётганига 30 йилдан ошди. У бу даврда монтажчилик касбининг барча «сир-асрорлари»гача ўзлаштириб, энг юқори — 6-разряд эгаси бўлди.

Меҳнат унумдорлигини оширишда турдош касбларни ўзлаштирганлиги, кичик механизация воситаларининг барча комплексини моҳирлик билан ишлата олиши муваффақият келтиряпти. Михаил Митрофанович бу йил асбоб-ускуналарни фақат бутун ҳолида монтаж қилиш технологиясини таклиф этиб, бошқармада биринчи бўлиб шундай усулда ишлай бошлади. Бунинг маъноси шуки, барча майда-чуйда узеллар ерда пайванд қилиниб олиб, кейин монтаж қилинади. Бу қўл меҳнатини қарийб уч баравар қисқартириш имкониятини бермоқда.

ИККИ ЙИЛЛИК МАРРА

Наманганда Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи газламалар комбинатининг ёш ишчиси Мусохон Абдуллаев икки йиллик маррани эгаллади! У нормадаги 27 та ўрнига 36 та урчуқда ишлаб, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан, ҳар бир грамм хом ашёдан омилкорлик билан фойдаланди. Машиналарни мунтазам ишлатиш билан бирга аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришди. Мусохон Абдуллаев ҳозиргача 76 тоннадан зиёд арқоқ ипларини қайта ўрашга эришди.

Ёш ишчи муваффақиятини таъминлаётган омиллар нимада? Гап шундаки, М. Абдуллаев машинада бажариладиган 20 дан ортиқ турли операцияларни тезкорлик билан бажариб, ҳар сменада икки-икки ярим соат вақтни тежамоқда. Бунинг устига у тиғиз зонада ишлайди.

Шу кунларда Мусохон Абдуллаев комбинатда авж олиб кетган «Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафталик» мусобақасида фаол иштирок этмоқда.

ШУДГОР ҚАНДАЙ БОРЯПТИ?

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 11 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун —областлар; иккинчи устун — ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобидан); учинчи устун — топшириқнинг бажарилиш проценти.

АНДИЖОН	195,5	101,3
ТОШКЕНТ	246,5	100,2
Наманган	141,9	96,5
Жиззах	130,6	83,2
Хоразм	14,1	70,3
Сирдарё	110,0	62,5
Самарқанд	126,7	58,1
ҚҚАССР	35,6	50,9
Фарғона	70,4	47,6
Қашқадарё	94,1	45,5
Сурхондарё	62,3	41,0
Бухоро	45,6	23,0
Республика бўйича:	1273,3	65,9

«КОСМОС-880» ПАРВОЗДА

1976 йил 9 декабрь куни Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-880» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ВЕНА. Бу ерда Австрияда СССР савдо-саноат палатасининг доимий ваколатхонасини очиш муносабати билан тантанали маросим ўтказилди.

Австрия савдо, ҳунармандчилик ва саноат министри И. Штарибахер тўпланганлар ҳузурида нутқ сўзлаб, Австрия билан Совет Иттифоқи ўртасида муваффақиятли ривожланаётган савдо-иқтисодий муносабатлар ҳар иккала мамлакат манфаатларига мос бўлиб тушаётганлигини таъкидлади.

● РИМ. Шу йил сентябрь ойида Италияда қарийб 1,2 миллион ишсиз борлиги расмий жиҳатдан қайд қилинди. Ўтган йилнинг сентябрь ойидагига нисбатан ишсизлар деярли 50 минг кишига кўпайган.

Касаба союзларнинг фикрича, бу рақамлар Италияда иш билан банд бўлишнинг ҳақиқий аҳволини акс эттирмайди, чунки қишлоқ хўжалигидаги ва меҳнаткашларнинг баъзи бир бошқа табақалари орасидаги ишсизларни ҳисобга олмайди.

● БАЙРУТ. Президент И. Саркис Ливан бош министри лавозимига тайинланган Салим Хос Ливаннинг янги ҳукуматини тузганлигини эълон қилди. Саккиз министрдан ташкил топган кабинетда унинг ўзи савдо, экономика, нефт. ва информация министрлигига бошчилик қилди. Фуад Бутрос ташқи ишлар ва мудофаа министри бўлди. Салоҳ Салмон ички ишлар, уй-жой қурилиши ва кооперативлар министри лавозимини эгаллади. Фарид Рафаил эса молия, юстиция, почта, телеграф ва телефон министрлигига бошчилик қиладиган бўлди.

● АНТАНАНАРИВУ. Франциянинг Ҳинд океанидаги денгиз орти департаменти — Реюньон департаментининг коммунистлари ўз жанговар органи — «Темуаньяж» газетасининг байрамини тантанали равишда нишонладилар. Бу байрамда оролдаги касаба союз, ёшлар, хотин-қизлар ва бошқа демократик ташкилотларнинг вакиллари актив иштирок этдилар.

(ТАСС).

БИРОДАРЛАШГАН ШАҲАРЛАР ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Ўзбекистон пойтахти билан бирордарлашган Югославиядаги Скопле шаҳрининг делегацияси Тошкентга келди. Делегацияга шаҳар скупщинасининг раиси, Македония Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг аъзоси М. Антов бошчилик қилмоқда.

Делегация 10 декабрь куни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев билан учрашди.

Югославиялик меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг филиалини бориб кўрдилар, шаҳарнинг хушманзара жойларини томоша қилдилар.

(ЎзТАГ).

МАТОНАТЛИ КИШИЛАР

ОЧЕРК

Учқўрғоннинг машҳур сойлари мудроқ уйқуда. Асов Норин ҳам табиатнинг ҳукмига бош эгиб, ҳовридан тушган. Боғлар тилла япроқ тўкмоқда, азамат чинорлар ўйчан сукут сақлайди, яшил ўтлоқларнинг бетида қиров... Бироқ эрта кузнинг аёзи учқўрғонлик деҳқонлар қалбидаги оловни сўндира олмади, аксинча, уни ловуллатди. Бу оловнинг ёғдуси олис-олислардан оҳанрабодай кўзни қамаштириб, ўзига чорларди.

Норин бўйларига йўл олишимизнинг яна бир боиси бор эди. Бу йил учқўрғонликлар ажойиб ташаббус билан чиқдилар. «Жами пахтани машиналар ёрдамида териб оламиз, шаҳарликларни ҳашарга чақирмаймиз, студентлар билан ўқувчиларни ўқишдан қолдирмаймиз», дейилган эди уларнинг мурожаатномасида. Хўш, ташаббускор район пахтакорларининг аҳвол-руҳияти қандай? Бу саволга жавоб излаб, район партия комитетининг биринчи секретари Абдуллажон Ҳасанов билан дала айланиб кетдик.

«Учқўрғон» совхозининг далаларидан ўтиб боряпмиз. Ҳавонинг авзойи бузуқ. Эгатларда ҳалқоб-ҳалқоб кўлмакчалар. Бу йил табиат инжиқлик қилди. Устма-уст ёмғир ёғиб, деҳқонга панд берди. Совхоз планини бажарди-ю, аммо кўнгилда армон қолди. Янада кўпроқ ҳосил олса бўларди, терим кечикди, пахтанинг сорти бузилди.

Онда-сонда қора фартук орқалаган кишилар кўринади. Улар лой кечиб хирмон сари боришарди. Абдуллажон ака уларга ўйчан қараб турди-да:

— Ана шулар чин қаҳрамонлар, — деди оҳиста, сўнг қўшиб қўйди, — юлдузсиз қаҳрамонлар...

— Ташаббус бошлаганда шунақа қаҳрамонларга ишонгансиз-да, тўғрими?

Секретарь ялт этиб бизга қаради.

— Ўлманг, шуларга ишонганмиз. Аммо мени тўғри тушунинг. Биз шовқин-сурон кўтариш ё бошқа мақсадда қилмадик бу ишни. Бу давр талаби. Биз бошламасак, бошқа район бошларди.

—Демак, сизларда шароит бор экан-да?

Секретарь чўрт кесди.

— Шароитни яратиш керак. Бунинг учун меҳнатнинг ўзи етарли эмас, илм керак, укув керак.

Абдуллажон ака узоқдан гап бошлади. 1954 йили ёш Абдуллажон Тошкент Қишлоқ хўжалиги институтини битириб, Андижон областининг Марҳамат районига ишга келди. МТСда агроном бўлиб ишлай бошлади. Бир йилдан кейин уни бош агроном қилиб кўтаришди. Ўша пайтларда МТСда «СХМ» маркали пахта териш машиналари бўларди. Аммо раислар бу машиналарга шубҳаланиб, пахтанинг душманига қарагандай, ёмон кўз билан қарашарди. Ёш агроном «бечора машиналар»ни маломатдан қутқармоқчи бўлди. У турли йўллар билан районда машина теримини яхши йўлга қўйдирди. Бир-икки йил ўтди. «СХМ» ўзини оқлай бошлади. Раисларнинг қовоғи ҳам очилди. Бир куни Ўзбекистон қишлоқ хўжалик министри Марҳаматга келди. Тўрт район раҳбарларини йиғиб, кенгаш ўтказди. МТС директори билан бош агроном А. Ҳасановга махсус мукофот топширди, раҳматнома эълон қилди. Абдуллажонга мукофотнинг моддий қиймати эмас, маънавий қиммати қаттиқ таъсир қилган эди. «Пахтачиликни механизациялашдаги хизматлари учун!» — бу сўзлар ёш агрономнинг қалбида узоқ пайтгача акс садо бериб турди.

Шу-шу Абдуллажон Ҳасанов техниканинг обрўси учун курашиб келади. Марҳаматдан Наманганга ўтди. Далама-дала кезиб, агрономлик қилади-ю, ҳар чаноққа бир салом бериб юрган теримчиларни кўриб эзилади, деҳқоннинг келажагини ўйлайди. Кўз олдида пахтазорларни гуркиратиб сузаётган «зангори кема»лар гавдаланади.

Йиллар ўтди. А. Ҳасанов Учқўрғон райони партия комитетига секретарь қилиб сайланди. У энди кўнгил орзуларини системали равишда амалга ошира бошлади.

Гап айланиб, яна машина теримига, механизацияга тақалди.

— Ҳозир машинанинг душмани қолмади ҳисоб, — деди секретарь, — аммо баъзи бировлар ҳамон машинага олазйиброқ қарайди. Негаки, машина тилини тушунмайди. Одатда киши бир нарсага тушунмаса, ўша нарса кўзига хунук кўринади. Бўлмаса машинанинг тўртта катта афзаллиги бор, — секретарь бармоқларини букиб, санай бошлади,— биринчидан, ҳосилни тез йиғиб олиш мумкин. Бугунгидай қор-ёмғирга қолишдан қутулади деҳқон. Сорти ҳам юқори бўлади. Иккинчидан, колхозчи қийналмайди, эгатма-эгат қопқанорини судраб юрмайди, учинчидан, четга кетадиган даромад чўнтакка тушади ва ниҳоят, студентлар билан ўқувчилар, ишчи-хизматчилар ўз жойларида тинчгина ўқийдилар ёки ишлайдилар.

Абдуллажон ака нафас ростлади. Хушламай осмонга қаради. Ёмғир томчилай бошлади. Ғўза четларидаги тиниқ кўлмакчалар юзларида жимир-жимир тўлқинлар сузди. Секретарь бош чайқади.

— Чатоқ бўлди-да. Сал кам бир ойдан бери ёмғир ёғади. Мажбуриятни-ку албатта бажарамиз. Бироқ режа бузилди, пахтанинг сорти пасайди. Одамларнинг қийналганини айтмайсизми?

Йўлдан бизга совхоз директори Ёқубжон Каримов қўшилди. Қаҳрамонимизнинг бригадасини кўринг, деб учинчи бўлимга бошлади. Совхоз меҳнаткашлари аллақачон планни бажарган. Давлатга 10800 тонна пахта сотишди. Яна 1700 тонна пахта топширишмоқчи. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳошимжон Эшонов бригадаси 85 гектар ердан 50 центнердан, Сожидахон Ботирқулова бригадаси 60 гектар ердан 40 центнердан, Лобархон Адашова бошлиқ бригада аъзолари 75 гектар ердан 35 центнердан ҳосил олдилар. Совхоз бир неча йилдан бери миллионерлар сафида турибди. Бултур етти миллион сўм даромад қилишди, бу йилги мўлжал ундан ошиқроқ.

Ёқубжон Каримов завқ-шавқ билан гапирар, қадимий дашт ўрнидаги типовой уйлар, янги мактаб, маиший-маданий бинолар, йўллар, қурилишлар ҳақида сўзларди.

Совхознинг учинчи бўлими. Чор-атроф пахта. Эгатларда ҳамакдай-ҳамакдай кўм-кўк тошлар думалаб ётибди.

— Кўрдингизми? — дейди Ёқубжон ака, — еримизнинг кўпчилиги шунақа, тош-шағал. Баҳорда экиш қийин, чигитни ундириб олиш, ёзда ишлов бериш қийин. Бироқ раҳмат ишчиларимизга, ҳалигача доғда қолдиришмади.

Совхоз директори бор гапни айтган эди. Биз бўлимларни айланиб донгдор бригадирлар, механизаторлар билан танишдик. Улар асл деҳқон фарзандига хос сабот ва камтарлик билан давлат олдидаги бурчларини сидқидилдан бажармоқдалар. «Учқўрғон» совхози райондаги энг кўп механизациялашган хўжаликлардан. Бу йил совхоз далаларида 130 механизатор ишлади. М. Қозоқов, Ҳ. Муталибов, А. Шарипов, А. Қўзиев каби механизаторлар 250-300 тоннадан пахта тердилар.

— Машинанинг афзаллигига бир мисол, — дейди райком секретари, — шу совхознинг иккинчи бўлимида Султонхўжа Имодуллаев деган механизатор бор. У 37 кун пахта терди. Кунига 96 сўмдан даромад қилди. Жами қанча бўлади, биласизми?

— Беш минг беш юз эллик сўм! — деди кимдир.

Ҳамон дала айланиб юрибмиз. Яхлит шудгорлар, кўм-кўк яшнаган бедазорлар учради. Шудгор ўртасида илдизи билан қўпорилган тут дарахтлари ётибди.

— Кўряпсизми, — дейди Абдуллажон Ҳасанов. — Биз карта ичида биттаям тут қўймаймиз. Ҳаммасини дала четига кўчиряпмиз. Қарабсизки, ерга ер қўшилади, машиналар учун майдон кенгаяди.

Анчадан бери битта савол тинчлик бермай келарди. «Нега бошқа районларга қараганда учқўрғонликлар машина теримини яхши йўлга қўя билдилар? Бунинг сири нимда?» Фикримизни райком секретарига айтдик. У чала ўгирилди, ўйчан чимирилди.

— Бу қийин савол. Бир оғиз гап билан тушунтириб бўлмайди. Машина теримига тайёргарликни биз баҳорда бошлаймиз. Карта бошида махсус тахтача бўлади. Унда чигит экканмеханизаторнинг номи, уруғ экилган кун ва ҳоказолар кўрсатилади. Чигитнинг униб чиқишига ўша жавобгар, ишловни ўзи беради, кузда пахтасини ўзи теради. Айтайлик, терим бошланди. Баъзи хўжаликлар нима қилади? Дефолиацияни ўтказишади-ю, далага машиналарни қўйиб юбориб, томоша қилиб туришади. Ғўзалар қорайиб қолса, яхши деб қувонади баъзилар. Бизнингча, бу нотўғри. Негаки, биринчи теримда машина зўр билан чала пишган кўсакларни чайнаб, ғўза шохчаларини синдириб кетади. Натижада, иккинчи терим кўнгилдагидек бўлмайди.

— Унда нима қилиш керак? Шпинделларни ўзгартириб бўлмайди-ку?

— Бўлади! — яна чўрт кесди Абдуллажон ака, — қотиб қолган нарса йўқ. Ҳамма нарсани, шпинделларни ҳам ўзгартирса бўлади. Биз уни 41-42 миллиметр қилиб қайта мослаймиз. Натижада, каттароқ, ҳали хом кўсаклар чайналмай, бутунгина шпинделлар орасидан ўтиб кетади, машина фақат очилган пахтани териб олади. Қарабсизки, биринчи теримда машиналар 2-3 центнер кам пахта терган бўлса, иккинчисида 5-6 центнер пахта кўп теради. Ортиқча подборшик ҳам керакмас, қўл кучи ҳам. Дала топ-тоза бўлиб қолаверади.

Абдуллажон ака енгил тин олди.

— Мен сизга соддагина қилиб тушунтирдим. Аслида бу жуда қийин, мураккаб иш. Эҳтиёт бўлмасангиз, ишни бузиб, машинани ёмон отлиқ қилиб қўйишингиз мумкин. Биз теримга тушиш олдидан ҳар бир хўжалик механизаторлари билан алоҳида бир соатдан семинар ўтказамиз. Машиналарни синчиклаб текширамиз. Бу йил районимиз пахта далаларида 321 машина ишлади. Ҳар бир машина билан ўртача 155 тоннадан пахта териб олдик.

Райком секретарининг фахрланганича бор. Сўнгги тўрт-беш йил ичида Учқўрғон пахтакорлари механизация сари кескин юз бурдилар. Натижада, қўл кучи тамом сиқиб чиқарилмоқда. Алмашлаб экиш ҳисобига пахта майдонлари бир оз камайди-ю, бироқ ҳосилдорлик тўрт йилда 10 центнерга ортди. Даромад 12 миллион сўмга етди.

Пахтачиликни комплекс механизациялашга ўтиб олган район меҳнаткашлари социалистик мажбуриятларини бажардилар — давлатга олтмиш минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. 5 миллион 300 минг тонна учун баҳорда бошланган халқ кураши ғолибона якунланди.

Ҳабиб САЪДУЛЛАЕВ,
Саъдулла СИЁЕВ.
Наманган.

редакция почтасидан

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

Кеча редакциямиз почтасига 67 та хат ва 5 та фотосурат келди. Олинган хатларда ҳозирги кунимизнинг нафаси сезилиб турибди. Қуйида ана шу хатларнинг айримлари билан танишасиз.

ЭЛ ЭЪЗОЗИ

Унинг босиб ўтган ҳаёт йўлини барчага ибрат қилиб кўрсатса арзийди. Муболаға эмас: у эсини танибдики далада, пахта ишқида яшади. Пахтакорлик унинг жонажон иши, муқаддас бурчи бўлиб қолган. У доим андиша билан гапиришга, топширилган ишни масъулият билан бажаришга ўрганган.

Дугонамиз — Мўттихон Жумабоева сўзининг чинлиги, халқ манфаатини шахсий манфаатидан устун қўйиши, маънавий етуклиги билан ҳам бошқалардан ажралиб турарди. У кенг саховат, теран фикрли, меҳр-оқибатли бўлгани учун эл ҳурматини қозонди. Мўттихоннинг суяги меҳнатда қотди. У кўп йиллар давомида колхозда кетмон чопди. Кўпминг килограммчилар сафида пахта териб довруғ таратди. Техника жиловини маҳкам тутиб, механизаторлик қилди.

Биз унга катта ишонч билдириб, ўзимизга бригадир қилиб сайладик. Техникага ихлосманд аёл иш фаолиятининг дастлабки кунлариданоқ пахтачиликдаги ҳамма ишларни комплекс механизациялашга бел боғлади. Натижа чакки бўлмади. Чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишлар йил сайин қудратли техника гарданига юклана бошлади. Машиналар пахта ҳосилдорлигини оширишда ҳал қилувчи омил бўлди. Бригадамиз шўрхок, камҳосилли майдонларнинг ҳар гектаридан 35-40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтара бошлади. Бу аввалги йиллардагига нисбатан 8-10 центнер кўп демакдир.

Бригадамиз пахтакорлари дала ишларини комплекс механизациялаш, ҳосилдорликни оширишда юксак кўрсаткичларга эриша бошлади. Бу ишда И. Ўринбоева, Х. Ҳайдарова, Ҳ. Аҳмедова сингари пешқадам колхозчилар актив қатнашдилар. Мўттихон Жумабоева кейинги йилларда «зангори кема» бункеридан 250-300 тонна ва ундан ҳам ошириб пахта тўкиб ҳаммамизга ибрат бўлди. Биз бригадиримизнинг ғоят ташкилотчи, серғайрат, айни маҳалда меҳрибон тарбиячилигидан руҳланиб, кундалик топшириқларни доимо ошириб бажаришга интилардик.

Иззат, обрў мисқоллаб йиғилади. Ҳалол меҳнат шон-шараф келтиради. Коммунистик партия, Совет ҳукумати оддий деҳқон қизи Мўттихон Жумабоеванинг хизматларини юксак қадрлади. Ҳамкасбимизнинг кўксини Ленин ордени, «Ўроқ ва Болға» олтин медали безади — унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати бўлди. Моҳир ташкилотчи, ажойиб пахтакор, халқ хизматкори Мўттихон Жумабоеванинг ташаббуси билан қишлоғимизда янги клуб, мактаб, медицина пункти, болалар боғчаси ва бошқа кўплаб маданий-маиший бинолар қурилиб ишга туширилди.

Шу кунларда колхозимизда бўлсангиз, баҳри-дилингиз очилади. Бу ердаги клубда тикувчилик, шахмат-шашка тўгараклари ишлаб турибди. Яқинда турмуш маданияти халқ университети ҳам иш бошлади. Университетнинг турмуш гигиенаси, бичиш-тикиш, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди. Қишлоқ тўйларини ёш ҳаваскорлар қизитиб беришади. Гапнинг сираси: улар одамларнинг чўнтагига кўз тикиб юрадиган саёқ созандаларни қишлоққа йўлатмай қўйишди. Клубда колхоз хотин-қизлар Советининг иши ҳам жонланиб кетди. Совет аъзолари хотин-қизларни ўқиши, ишлаши, дам олиши, рўзгор тутиши ва бола тарбиясига доир ишларда фаол қатнашмоқдалар. Баъзан онда-сонда учрайдиган оилавий жанжаллар ҳам Совет муҳокамасига қўйилади. Сўнгги ойларда Совет аъзоларининг аралашуви билан уй бекалари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар кучайтириб юборилди. Шунингдек, пенсионерларнинг аҳволидан доимо хабардор бўлиб туриш одат тусига кириб қолди. Бу ишларнинг ҳаммасида ҳамкасбимиз Мўттихон Жумабоеванинг алоҳида хизмати ва ўрни бор эди.

Афсуски, ҳаёт тасодифлардан холи эмас. Куз кунларининг бири. Мўттихон Жумабоева кутилмаганда содир бўлган ғоят мураккаб шароитда ўз ҳаётини хавф остида қолдириб, икки қиз, бир қариянинг ҳаётини сақлаб қолди. Лекин ўзи... ҳаётга қайтмади. Дугонамизнинг жасорати ҳаммамизга ибрат ва намунадир. Партия ва халқ иши учун ҳамиша садоқатли бўлишни улардан ўрганар эдик. Колхозимизда энг яхши оила бекасини, илғорларни тақдирлаш учун Мўттихон Жумабоева мукофоти таъсис этилди. Назаримизда қишлоқ кўчаларидан бирига унинг номи берилса мақсадга мувофиқ бўларди. Шунингдек, қаҳрамон таълим олган мактабга унинг номи берилса деган умиддамиз.

Қаҳрамонларнинг номи, жасорати ёшларга ҳамиша ибрат ва намуна бўлиб келган. Биз бундан буён ҳам партия ва халқимиз иши учун, она-Ватан манфаати учун сидқидилдан меҳнат қилаверамиз. Коммунистик партиямизнинг йўл-йўриқлари, ҳаёт тақозоси шунга даъват этади.

Х. ЙЎЛДОШЕВА,
М. САТТОРОВА,
Ҳ. ҚУРБОНОВА,
Андижон, область, Марҳамат районидаги Свердлов номли колхоз аъзолари.

ЭФИР ТЎЛҚИНЛАРИДА

ИШЧИ СУЛОЛАЛАРИ МАДҲИ

Авлодлар анъанаси совет турмуш тарзининг энг ажойиб белгиларидан бири бўлиб қолди. Ғоявий эътиқод, ватанпарварлик, касби-корига чуқур ҳурмат, ўз халқига, Ватанига садоқат билан хизмат қилиш каби фазилатлар авлоддан авлодга ўтиб келаётган бебаҳо маънавий меросимиздир.

Ўзбекистон радиоси Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига «Сулолалар шарафи» туркумида янги эшиттиришлар бера бошлади. Бу эшиттиришларда республикамизда ишчилар сулоласининг камол топиши, ота-боболарининг касбини улуғлаб келаётган ишчи оилалари, уларнинг ҳаёти ва меҳнат фаолияти тўғрисида ҳикоя қилиняпти. Маълумки, Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи тарихи республикамизда ишчилар синфининг ривожланиш тарихи билан чамбарчас боғлиқдир. Шу боисдан ҳам «Сулолалар шарафи» номли янги туркумдаги эшиттириш шу корхонанинг ишчи сулолаларига бағишланди. Бунда инқилобий корхонада қарийб ярим асрдан бери ҳалол меҳнат қилиб келаётган Маҳмуд ака Абдураимовнинг ишчи оиласи ҳақида ҳикоя қилиб берилди.

Маҳмуд ака корхонанинг вагон цехида чилангар бўлиб ишлайди. У бутун оила аъзоларини бу фахрли касб мевасидан баҳраманд қилди. Катта ўғли Сайфиддин шофер, Ҳусниддин билан Садриддин эса ота касбини ўрганиб, заводда ҳалол меҳнат қилишяпти. Илгари оддий ишчи бўлган қизи Муқаддам ўқиб, инженер бўлди. Шу ибратли оила ҳақида берилган эшиттиришда оила бошлиғи Маҳмуд ака, унинг шогирдлари, оила аъзолари уз касб-корлари ҳақида мароқ билан сўзлаб беришди.

«Сулолалар шарафи» туркумидан берилган кейинги эшиттириш Фарғона тўқимачилик комбинатининг илғор ишчиси Умурзоқовлар оиласига бағишланди. Бу оила ҳам ибратли ишчи оилаларидан саналади. Мўйдин ака Умурзоқовнинг умр йўлдоши қаҳрамон она Маҳбуба опа, фарзандлари Аъзам, Ислом, Мухтор, Манзура комбинатда ҳалол меҳнат қиляптилар. Бу ибратли оилага бағишлаб берилган эшиттириш ҳам ўзининг мазмуни билан ажралиб туради.

«Сулолалар шарафи» туркумидан бериладиган навбатдаги эшиттиришларда «Каршистрой» бошқармасининг инженер-ирригатори Тоҳир Эргашев, шу бошқарманинг механизатори Усмон Абдиев, Андижон ёғмой комбинатидан Лутфихон Тўлакова, Қўқон локомотив депоси машинисти, КПСС XXV съезди делегати Эрмат Файзиматов ўртоқларнинг ишчи оилалари ҳақида ҳикоя қилинади.

ҚИЗИЛ МУҚОВАЛИ ПАСПОРТИМ

20 миллион совет граждани СССРнинг зарҳал герби туширилган қизил муқовали паспорт олди. СССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРИ ЎРИНБОСАРИ Б. Т. ШУМИЛИН ТАСС МУХБИРИ билан қилган суҳбатида янги нусха паспорт бериш қандай ўтаётганлиги тўғрисида гапириб берди.

Давлат ва жамият олдидаги хизматларини ҳурматлаш юзасидан, мамлакатимизнинг донгдор кишилари —Коммунистик партия ветеранлари, Совет Иттифоқи ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларига, депутатларга, саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорларига биринчи бўлиб янги паспортлар берилди. 16 ёшга тўлган йигит ва қизлар тантанали вазиятда ўзларининг биринчи ҳужжатларини оляптилар. Республикалар ва мамлакатимизнинг ўлка ва областларида янги паспорт уюшқоқлик билан бериб борилмоқда.

Ички ишлар органлари қишлоқ жойлар аҳолисига алоҳида эътибор беряптилар. Бундай жойлардаги кишиларнинг кўплари паспортни биринчи бор оляпти. Паспорт беришда қатнашаётган милиция ва бошқа ташкилотларнинг ходимлари ўз фаолиятларини қишлоқ хўжалик ишларининг мавсумийлигини назарда тутиб ташкил қилмоқдалар. Масалан, Семипалатинск область Жарма районининг ҳамма аҳоли пунктларида паспорт берувчи группалар ишлаб турибди. Улар қишлоқ Советларининг раҳбарлигида гражданларнинг рўйхатини тузиб чиқишмоқда, улардан ҳужжатлар қабул қилишмоқда, бригадаларга фотографларнинг боришларини ташкил қилишмоқда, паспортни расмийлаштиришда, паспортни тантанали равишда топширилишида ички ишларнинг ходимларига ёрдам бермоқдалар. Масалан, «Рассвет» колхозида колхозчилар паспортни маданият уйида олишяпти. «Совет паспорти» байрамларида район партия, совет ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари, донгдор меҳнаткашлар ҳозир бўлишяпти.

Янги паспортларни беришдан олдин катта тайёргарлик ишлари олиб борилди. 1981 йилнинг 31 декабригача қарийб 240 миллион паспорт берилиши керак. Паспорт группалари махсус техника олди, кўплари янада қулай биноларга кўчиб ўтди.

СССРда паспорт системаси тўғрисидаги Низомни амалга ошириш ишида майда-чуйда нарсалар йўқ. Унда фотография суратининг сифатидан тортиб, паспорт системаси қоидаларини пропаганда қилиш ва шу қоидалар бажарилиши устидан назоратгача ҳаммаси муҳимдир.

Ижтимоий фойдали меҳнат қилишдан бўйин товловчи кишилар кўпинча қонунга хилоф ишлар қилаётганликлари амалда кўрилмоқда. Шунинг учун ҳам жамиятга хилоф ҳаёт кечираётган шахсларни излаб топишдаги зарур ҳолларда паспорт системасининг имкониятларидан фойдаланиляпти. Масалан, Ворошиловград область Красний луч райони ички ишлар бўлимига К. деган кимса янги паспорт беришларини сўраб мурожаат қилган. Текшириб кўрилса, у жиноят қилгач, изни йўқотиш ва муносиб жазодан қутилиш мақсадида паспортини алмаштириб олишга қарор қилган.

Паспорт бериш ва паспорт ҳужжатларини алмаштириш — давлат аҳамиятига молик иш. Шу муносабат билан маҳаллий партия ва совет органлари, жамоат ташкилотлари олдида катта-катта вазифалар турибди. Паспорт бериш ва паспорт алмаштириш совет кишиларида, айниқса ёшларда ватанпарварлик, ўз Ватанидан фахрланиш, юксак онглилик, партия ишига садоқат руҳини тарбиялаб боришга кўмаклашишга даъват этилган.

Чапдаги суратда Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхозининг илғор сут соғувчиси Мопар Қувватова акс эттирилган. У ўзига бириктилган 18 бош соғин сигирдан мўл-кўл сут соғиб олаётир. Ўртоқ Қувватова соғин сигирнинг ҳар биридан 3200 литрдан сут соғиб олиш мажбуриятини олган.

Ўнгдаги суратда эса Тошкентдаги «Малика» трикотаж фабрикасининг илғор ишчиси Машҳура Қодирова тасвирланган. У айни кунларда смена топшириғини 130-140 процентга етказиб бажараётир. Машҳура Қодирова бир йўла тўртта тўқув станогини бошқариб, ҳамкасб дугоналарига ўрнак бўлаётир.

И. Хўжаев (ЎзТАГ) ва А. Тўраев фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

Кеча редакциямиз почтасига текшириш ва чора кўриш учун турли ташкилотларга юборилган меҳнаткашлар ариза-шикоятлари юзасидан 12 та жавоб келди. Қуйида ана шу жавобларнинг айримлари билан танишасиз.

ҚИЗИЛТЕПА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Газетхон хатида келтирилган фактлар тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам Қизилтепа пахта заводи директори ўз киссасини кўпроқ ўйлаган. Район партия комитети бюро йиғилишида завод директори Ҳакимовга қаттиқ партиявий чора кўрилди ва вазифасидан четлатилди. Товаршунос Нарзиев устидан эса жиноий иш қўзғотилди.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ:

Каттақўрғон районидаги Тельман номли колхозда яшовчи Х. Ражабов акасига тан жароҳати етказган жиноятчиларга тегишли чора кўрилмаётгани тўғрисида ёзган хати текширишда тасдиқланди. Ҳамдам Ҳамроев, Рашид ва Эшниёз Турсуновларнинг жиноий ишлари Каттақўрғон район халқ судида кўрилди ва уларнинг ҳар бири турли муддатларга озодликдан маҳрум этилди.

СИРДАРЁ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИЧКИ ИШЛАР БЎЛИМИ:

Сирдарёлик Ш. Абдувалиева ўз хатида Бахт посёлкасидаги 24-магазин сотувчиси М. Бойзоқова харидорлар ҳақига хиёнат қилишни одат қилиб олгани ҳақида хабар берган эди. Текширишда ҳам М. Бойзоқова эски одати бўйича иш кўриб, харидор ҳақидан 56 тийинни ўз фойдасига уриб қолди. Сотувчи М. Бойзоқованинг юқоридаги жиноий ишига доир ҳужжатлар терговга оширилди.

* * *

Шунингдек, газетхонлардан тошкентлик Н. Акрамов, Қ. Тўлебоев, О. Қандахаров, А. Ашуров, С. Расулов, Н. Абдужабборов, К. Ғуломов, самарқандлик А. Беккамов, О. Примов, Р. Аҳмедов, С. Омиров, бухоролик Н. Рўзиев, А. Ниғматов, Қ. Қодиров, сурхондарёлик М. Азимов, хоразмлик Қ. Иброҳимов, қашқадарёлик Ж. Ҳамроев, С. Саидумаров, наманганлик Т. Сулаймонов ва Ж. Отахоновлар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

ХАРИДОРЛАР НЕГА РАНЖИМОҚДА

Халқимизнинг моддий фаровонлиги ортиб бораётганлиги дастурхонимизнинг тўкин-сочинлигида ҳам, кенг истеъмол товарларининг йилдан-йилга кўпаяётганлиги ва сифати яхшиланаётганлигида ҳам, савдо ташкилотлари товар обороти плани ортиғи билан бажарилаётганлигида ҳам ўз ифодасини топмоқда.

Меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатиш маданиятини юксалтириш турмуш маданиятини юксалтиришда муҳим аҳамиятга эгадир. Савдо ходимлари меҳнаткашларнинг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўларок қондириш учун ҳаракат қилишлари, кенг истеъмол буюмларининг ҳамиша савдода бўлишини таъмин этишлари керак.

Тошкент районидаги Гулистон матлубот жамиятига қарашли магазинларнинг мудирлари ва сотувчилари ўзларининг халқ олдидаги ана шу бурчларини яхши бажармаётганликлари харидорларни қаттиқ ранжитмоқда, ҳақли эътирозларга сабаб бўлмоқда.

Аввало шуни айтиш керакки, матлубот жамияти правлениеси кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш билан етарли шуғулланмаяпти. Худди шунинг оқибатида харидорларни алдаш, уларнинг ҳақига хиёнат қилиш фактлари тез-тез содир бўляпти. Бунинг устига матлубот жамияти раҳбарлари контролликни бўшаштириб юборганлар. Савдо ходимларининг ишини, улар меҳнаткашларга қандай хизмат қилаётганлигини вақтида мунтазам назорат қилиб бориш йўлга қўйилмаган. Жамият раҳбарлари жойларда бўлганларида дўконлардаги камчиликларни кўрмайдилар, кўрсалар ҳам тегишли чораларни амалга оширмайдилар. Октябрь ва ноябрь ойларида матлубот жамиятига қарашли магазинлар, жамоатчи инспекторлар ва давлат инспекторлари томонидан текширилганда юқоридаги фикрларнинг тўғрилиги тасдиқланди. Фикримизни исботлаш учун бир-иккита далиллар келтириб ўтамиз.

Черняевка посёлкасида жойлашган 22-магазин 28 октябрь куни текширилганда сотувчи Б. Болтаев харидорлар ҳақидан уриб қолаётганлиги, турли харидоргир товарларни пештахта остига яшириб қўйганлиги аниқланди. Худди шу магазинда 19 ноябрда қайта текшириш ўтказилганда сотувчилар яна ўз қилмишларини давом эттирганликлари маълум бўлди. Бу ерда 288 банка «Сайра» балиқ консерваси, ҳар бири 3 литрли 23 банка патисон ва бошқа товарлар сотишга чиқарилмай яшириб қўйилганлиги аниқланди.

Шуни ҳам айтиш керакки, энг зарур товарларнинг магазинларга ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги харидорларни қаттиқ ранжитаётир. Текшириш вақтида матлубот жамиятига қарашли 13-магазинда туз, шакар, балиқ маҳсулотлари, крупа маҳсулотлари, 22-магазинда туз, 26-магазинда туз, макарон маҳсулотлари йўқлиги маълум бўлди. Базаларда етарли миқдорда бўлган бундай маҳсулотларни магазинларга келтирмаслик, кундалик зарур товарлар билан савдо қилишда узилишга йўл қўйиш ҳоллари тез-тез содир бўлмоқда. Магазинларда товарларнинг нархини ёзиб қўймаслиқ одат тусига айланиб кетмоқда. Афсуски, матлубот жамияти правлениеси бу фактлардан тегишли хулоса чиқариб олмаётир.

Аксинча, правление товар обороти планини бажариш баҳонаси билан спиртли ичимликлар савдосига зўр беряпти. Қайси бир магазинда товар обороти планининг бажарилиши хавф остида қолса, бу магазинда спиртли ичимликлар билан савдо қилишга рухсат берилгани ёки берилмаганлигидан қатъий назар, планни бажариш учун ароқ ва вино келтириш анъанага айланиб қолди. Бу эса айрим қўли эгри савдо ходимларига жуда қўл келяпти. Чунончи, спиртли ичимликлар билан савдо қилишга рухсат этилмаган 16-магазинда (мудири Р. Маҳаматов) 20 яшик спиртли ичимлик яшириб қўйилиб, енг учида пулланмоқда.

Матлубот жамиятига қарашли савдо точкаларида иш қандай бораётганлигини назорат қилмаслик оқибати шу даражага бориб етганки, сотувчилар йиллаб медицина кўригидан ўтмаганлар. Лекин уларга нисбатан ҳеч қандай чора кўрилган эмас.

Тошкент район матлубот союзи правлениеси Гулистон қишлоқ матлубот жамияти меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатишда жиддий камчиликларга йўл қўяётганлигини билиб туриб, савдо хизматини тўғри ташкил қилиш, аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш учун тегишли чоралар кўрмаяпти. Район партия ва совет ташкилотлари меҳнаткашларга савдо хизматини ташкил этишдаги бундай камчиликларга дарҳол барҳам беришлари керак.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

НОҚОРАТУПРОҚ ЎЛКАНИ ЎЗЛАШТИРУВЧИЛАРГА

Давлат махсус ирригация машиналари конструкторлик бюросининг экспериментал устахонаси Тошкентдан Ивановога ер кавлайдиган агрегатлардан ўнтасини жўнатди. Конструкторлар яратган ва хандақ кавлайдиган, экскаваторга тиркаладиган бу агрегат айланма фрезалар ёрдамида соатига 150 метр музлаган ерни 1 метргача чуқурликда кавлаб олади. Бу эса ноқоратупроқ ўлкани ўзлаштирувчиларга қиш фаслида ҳам қувур ётқизиш имконини беради.

Ундаги оригинал конструкцияли мослама агрегатдан торф кесиб олишда, шунингдек тўнка кавлашда фойдаланиш имконини беради. Унинг пичоқлари дарахт бачкиларини, илдизини кесади, сўнгра тўнкани экскаватор қўпориб ташлайди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, янги қурилманинг ҳар бирини қўллаш йилига 10 минг сўмдан ортиқ иқтисодий наф беради.

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхознинг теплица хўжалигида лимондан юқори ҳосил етиштирилди. Шу кунларда Асом Ҳидоятов бошлиқ бригада боғбонлари ҳосилни йиғиштириб олмоқдалар. Йил охиригача истеъмолчиларга 50 минг донадан ортиқ лимон жўнатиш мўлжалланмоқда. Суратда: бригадир Асом Ҳидоятов (чапда) экспедитор Абдувоҳид Содиқовга ҳосилнинг бир туркумини топширмоқда.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ).

„МАЪНАВИЙ ТИНИҚЛИК КУЙЧИСИ..."

Бутуниттифоқ совет ёзувчиларининг олтинчи съезди ўтаётган кунлар. Қизғин ижодий гурунглар нафаси Кремлдаги Съездлар саройининг залидан бошлаб, меҳмонхона фойелари-ю пойтахт кўчаларида, кинотеатрлару Марказий адабиётчилар уйида кезиб юрибди. Барча жойда — совет адабиётининг бугуни ва эртаси, келажаги ва ўзига хос проблемалари, истеъдодли вакиллари ижоди ҳусусида ҳаяжонли баҳс борарди. Шу маромдаги эҳтиросли гурунгларнинг бирида Чингиз Айтматов билан учрашиб қолдим. У камоли эҳтиром билан гоҳида қизишиб, гоҳида мулойим бир оҳанг билан адабий асарларни таҳлил қиларди:

— Съездга келиш арафасида Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси» романини ўқиб чиқдим, — деб қолди адиб. —Бу асарда Одилнинг ёрқин ва катта истеъдодини кўрсатадиган маънавий тиниқлик тасвири бор. Мен бу иборага алоҳида урғу бериб айтишни истардим. Негаки, маънавий тиниқлик деганда мен ҳар бир адибнинг юксак истеъдоди, ёрқин образлар чиза билиш маҳорати, ўткир ижтимоий проблемаларни кўтара билиш санъатини тушунаман. Шу тарздаги фазилатлар Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси» романидан бошқа асарларига ҳам хос бўлса керак, деб ўйлайман.

Чингиз Айтматов ғурур билан айтган фазилатлар Одил Ёқубов ижодида дарров «манаман» деб пайдо бўла қолгани йўқ. У адабиётимизда чуқур из қолдирган ва ўзига хос воқеа ҳисобланган «Улуғбек хазинаси» романини ёзгунига қадар узоқ ва машаққатли изланишлар палласини босиб ўтди. Ҳатто бир қатор бўш асарлар ҳам ёзди. Савияси турлича бўлишига қарамай унинг ҳикоялари ва пьесалари, қиссалари ва романлари, очерклари ва адабий чиқишлари ёрқин характерлар чизилиши, проблемаларнинг кескин қилиб қўйилиши билан баҳслар, мунозаралар, олқишларга сазовор бўлди. Адибнинг «Муқаддас», «Ларза», «Тилла узук», «Матлуба», «Бир фельетон қиссаси» «Қанот жуфт бўлади», «Биллур қандиллар» сингари қиссаларида ва «Эр бошига иш тушса» романида ҳам ҳаётнинг долзарб муаммоларига қўл урилди, ёшларнинг маънавий оламида рўй бераётган янгича яшаш принциплари меҳр-муҳаббат билан тасвирланди.

Одатда, баркамол асарлар марказида даврнинг жиддий проблемалари, халқ ҳаётидаги кескин бурилишлар, улкан тақдирлар ётади. Шу маънода, Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси» романи ибратли. Тарихий мавзу адиб учун мутлақо янги соҳа. Улуғбек даврини чуқур ўрганиш, бу давр ҳаёти, урф-одатлари, одамларининг кийим-кечаклари, тилини ўрганишни, хуллас жуда кўп муаммоларни келтириб чиқаради. Бунинг устига адиб олдида турган яна бир мушкул вазифа шу эдики, унинг романидан олдин Улуғбек ҳақида анча-мунча асарлар яратилган эди. Шунга қарамай, ёзувчи ўз олдига қўйган мураккаб вазифаларни шараф билан удда қила олган.

«Улуғбек хазинаси» чигал тарихий вазиятдан бошланади, шунинг учун ҳам шиддатли ҳаёт китобхонни ўз домига тортиб олиб кетади. Биз гоҳ сарой ҳаётига шўнғисак, гоҳ давлат ичида давлат қурмоқчи бўлган руҳонийларнинг ёвуз кирдикорларига шоҳид бўламиз, дам жоҳил, мутаассиб шайхларга қарши дадил бош кўтарган Али Қушчи каби фидойи алломаларнинг мардлиги ва жасоратини кўриб, таҳсинлар айтамиз, дам илмий хазина хавф остида қолганида ёрдамга қўл чўзган Уста Темир Самарқандий каби оддий темирчилар ва косибларнинг мардона ишларига қойил қоламиз. Энг муҳими адиб воқеаларни шундай танлайдики, одамларни шундай қийин вазиятларга соладики, бу вазиятларда фақат Улуғбек яшаган даврнинг муаммоларигина тадқиқ қилиниб қолмасдан, балки бугунги кун учун муҳим бўлган жиддий-ахлоқий масалалар ҳам ўртага ташланади. Шу боисдан ҳам Улуғбек инсоний фазилатлари — унинг тарих ва замон ҳақидаги, илм маърифатнинг келажаги ҳақидаги ўйлари бугунги китобхонни ҳам ўйлантиради, ҳаяжонлантиради.

Одил Ёқубов Улуғбек образига фақат бир томонлама ёндашмайди. Уни фақат улуғ олим ва донишманд сифатида кўрсатмайди, балки Улуғбек ҳам ўз замонасининг фарзанди эканини, буюк олим бўла туриб, тожу тахтдан воз кеча олмагани, яъни маълум даражада чекланган одам эканини ҳам кўрсатишга уринади.

Романнинг иккинчи бир қаҳрамони Абдуллатиф — фожиали шахс. Барча темурийзодалар сингари тахт ишқида ёнган ва шу сабабли жоҳил руҳонийлар тузоғига илиниб қолган бу шаҳзоданинг фожиаси унинг тарих ғилдирагини орқага суришга интилишидадир. Улуғбек билан Абдуллатиф икки қутб, икки олам. Бу айниқса ота билан фарзанднинг учрашувларида, кескин тўқнашувларида равшан очилади.

Улуғбек билан Абдуллатиф ораларида бўладиган мунозаралар — бу шунчаки мансаб учун курашаётган икки ҳокимнинг мунозаралари бўлиб қолмай, балки узоқ замонлардан бери давом этиб келаётган нур билан зулмат орасидаги кураш даражасига кўтарилган ва даврнинг драмасига айланган зиддиятлардир.

Романда эсда қоладиган ва ҳатто баъзи жиҳатлари билан Улуғбек образини тўлдирадиган қаҳрамонлардан бири Али Қушчидир.

Адиб уни энг қийин вазиятларда тасвирлайди. Унинг ҳаёти ва ҳаёт синовларида кўрсатган матонати Али Қушчини бизга, замонамиз қаҳрамонларига яқинлаштиради. Шунинг учун ҳам унинг ҳаёти, кураши романда зикр этилган зиё билан зулмат орасидаги курашга айланади. Айни замонда Мавлоно Муҳиддин билан қилган баҳсларида юксак ахлоқ масалалари кўтариладики, бу ҳам романни бугунги кун билан фаол ҳамнафас қилади.

Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси» романида қаҳрамонларнинг ўзларига яраша маънавий олами бутун тиниқлиги билан ёрқин акс этган. Шу сабабли уларнинг тақдири, хатти-ҳаракатлари, муомалалари китобхонларни ҳаёт ҳақида, инсоннинг жамиятдаги ўрни ҳақида ўйлашга ундайди.

Одатда санъаткор адиблар асардан асарга томон ўсиб, тўлишиб, яшариб борадилар. Одил Ёқубов ҳам шу хилдаги адиблар сафига киради. Бугун забардаст, истеъдодли адибимиз эллик ёшга тўляпти. Шу муборак айёмда биз унга янада улкан ижодий равнақ, янада ноёброқ бадиий асарлар бахтини тилаймиз.

Пирмат ШЕРМУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

БОЛАЛАР УЧУН МОТОЦИКЛ

Италиядаги «Италджет» фирмаси болалар учун махсус «Бамбино» деб номланган ихчамгина мотоцикл ишлаб чиқармоқда. Қуввати 0,7 от кучига эга бўлган бу митти мотоциклнинг тезлиги соатига 15 километрдан ошмайди. «Бамбино»ни бошқариш жуда оддий, унда сцепление, тезликни алмаштиргич йўқ. Италияда «Бамбино»ни фақат хиёбонларда ва ҳовлилардагина ҳайдаш рухсат этилади. Айтишларича, бу ўйинчоқ мотоцикл болаларга кўча ҳаракати қоидаларини ўргатиш ва уларни машина қурилмаси ҳамда двигатели иши билан яқиндан таништириш имконини беради.

НОМИГА ГОРЧИЧНИК

ЛУҚМА

Дорихонада икки киши гап-сўз қилиб турибди. Буларнинг бири сотувчи, иккинчиси дори олувчи.

— Биродар, тунов куни менга сотган горчичнигингизнинг фойдасини бемор унча сезмади. Яхшироғини беринг.

— Бунинг яхши-ёмони йўқ, завод ишлаб чиқарганку.

— Бўлмаса, нега доривори қоғоздан уваланиб кетган?

— Қўлда кўп тутсангиз шундай бўлади-да!

— Эски, сифатини йўқотган горчичник экан, — деди учинчи киши унинг ёрлиғини синчиклаб ўқиб.

— Демак, муддати ўтган, доriворлик таъсирини йўқотган горчичник экан-да,— деди олувчи.

— ...

Дорихона сотувчиси Баҳодир Валиев турли баҳоналарни рўкач қилди. Аслида аҳвол бошқача эди. Суриштириш натижасида масала аниқ бўлиб қолди.

Оқтош шаҳридаги 96-дорихонада сотилаётган горчичник 1975 йил сентябрь ойида ишлаб чиқарилган экан. Унинг ёрлиғида бу муддатдан кейин саккиз ойгача яроқлиги ёзма равишда кўрсатилган. Демак, горчичникдан 1976 йилнинг май ойигача фойдаланиш мумкин экан. Шу хилдаги 78000 дона горчичник эса 27 августда дорихонага келтирилган.

Дорихона бошқарувчиси Ҳ. Сафаров, сотувчи Б. Валиев ва бухгалтери Э. Ҳавансова муддати ўтган, доriворлик таъсирини йўқотган горчичникни кўра-била туриб, уни сотишга йўл қўйганлар. Улардан бунинг сабабини сўраганда «ёзда Самарқанд область базасидан олган эдик, кетмади, энди талаб бўйича сотаётирмиз» деб бир хил жавоб беришди.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СУД ЗАЛИДАН

ҚИЛМИШ-ҚИДИРМИШ...

Май кунларининг бирида шаҳар четидаги сўлим соҳил бўйида йигит ва қиз ширин суҳбат қуриб борардилар. Анвар эртага ҳарбий хизматга отланиши керак. Бугун эса севгилиси М. билан сўнгги бор кўришгани келганди. Йигит ва қиз ҳаёт ҳақида, келажак ҳақида суҳбат қуриб, барча севишганлар каби ўша фурсатни ҳаётдаги унутилмас дам деб билишарди.

Ногоҳон оёқ остидан тикан чиқди. Соҳил бўйида қилар ишининг тайини йўқ, санқиб юрган уч бекорчи — Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Мажлисий кўчасида яшовчилар Баҳодир Нисирбоев, Дилмурод Соатов, Бахтиёр Жабборовлар учун бу жуда қулай пайт бўлиб туюлди. Улар қиз ва йигитнинг йўлига ғов бўлдилар. Кейин улардан бири йигитни четга тортиб, қулоғига: «Жононни бизга ташлаб кет, ўзинг эса яхшиликча туёғингни шиқиллатиб қол! Акс ҳолда ёмон бўлади!» деб шивирлади. Бироқ, ҳар қандай ориятли йигит каби ошиқ йигит ҳам бу таклифга кўнмади, албатта.

Шунда йўлтўсарлардан бири қизнинг қўлидан ушлаб жарга судраб кетди. Қиз томон талпинган йигитнинг эса қўлини тутишди. Олишув бошланиб кетди. Уч кишига қарши бир киши... Бу тенгсиз курашда йўлтўсарлардан бири — Бахтиёр Жабборов оғир ярадор бўлди. (Кейинчалик у касалхонада қилган ишига пушаймон бўлиб жон берди). Ошиқ йигит қолган икки йўлтўсарга ҳам қаршилик қилиб, севгилисини уларнинг чангалидан қутқариб қолди. Уларнинг шум нияти амалга ошмади...

Яқинда Ўзбекистон ССР Олий судининг жиноий ишлар бўйича судлов коллегиясининг очиқ мажлисида бу жиноий иш атрофлича кўриб чиқилиб, йўлтўсарлар Баҳодир Нисирбоев ва Дилмурод Соатовлар 8 йилдан озодликдан маҳрум этилдилар.

Ҳаётда енгил-елпи йўл танлаб, бировнинг бахтига чанг солишга одатланиб қолган бу жиноятчилар бор-йўғи 17-18 ёшда. Ўспирин ёшда уларни бу машъум йўлларга, безориликка етаклаган ким? Наҳотки уларнинг тарбиячиси йўқ?

Уларнинг ота-оналари ҳам, тарбиячилари ҳам йўқ эмас. Улар энди суд идораларида тавба-тазарру қилиб, ўтинч ва таскин тилаб юрибдилар. Афсуски, жуда кеч. Аслида, улар ўз фарзандларидан инсоф тилашлари керак эди. Уларни бу йўлдан қайтариш лозим эди. Нобакор фарзандлар шундай қабиҳ йўлни танлабдими, демак энди экканингизни ўрасиз. Қилмиш-қидирмиш...

Саъдулла ЧОРИЕВ,
Ўзбекистон ССР Олий судининг катта консультанти.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Георгий Иванович Зайкони пенсияга чиққанлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг бошлиғи вазифасидан озод қилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН»ДА

13 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

12.00 — Янгиликлар. 12.10 — Эрталабки гимнастика 12.30 — **Шоҳ Султон ҳақида эртак** (бадиий фильм). 14.00 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 15.30 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — «Социалистик мамлакатлар ҳамдўстлиги». Вьетнам Социалистик Республикаси. 16.20 — **Ҳарбий сир** (бадиий фильм). 17.45 — Сиз яратган боғ. 18.15 — Қувноқ стартлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Концерт. 19.45 — Социалистик мусобақа кундалиги. 20.30 — **Океан** (бадиий фильм). 22.00 — **«Вақт»**. 22.30 — Шеърият кечаси.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.20 — Мультфильм. 18.40 — Санъат ғунчалари. 19.05 — Инсон ва қонун. 19.35 — **«Ахборот»**. 19.50 — Жанговар шоншуҳрат йўлидан. 20.05 — Лирик концерт. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Адабий кўрсатув. 21.50 — Дала ишлари кундалиги. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 1-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.15 — Ўқитувчи экрани. 19.45 — Врач маслаҳати. 20.05 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Олий математика.

14 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Мультфильмлар. 11.00 — **Океан** (бадиий фильм). 12.25 — Концерт. 15.30 — Кинопрограмма. 16.20 — Табиат билан танишамиз. 16.45 — Совет қонунчилиги асослари. 17.15 — Г. Марков ижоди. 18.00 — Телеочерк. 18.30 — Ватан ҳақида шеърлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Вьетнам Меҳнаткашлар партияси IV съездининг очилиши олдидан. 19.40 — Жаҳон халқлари ижоди. 20.10 — Чин қалбдан. 22.00 — **«Вақт»**. 22.30 — Концерт. 23.20 — Оғир атлетика бўйича СССР чемпионати.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Ўсмирлар учун кўрсатув. 18.55 — Халқаро шарҳловчилар даврасида 19.25 — Ғалла — ризқ-рўзимиз. 19.45 — **«Ахборот»**. 20.00 — Куз оҳанглари. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 2-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.25 — Ўқитувчи экрани. 20.00 — Реклама ва эълонлар. 20.10 — Қизиқарли учрашувлар даврасида. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Назарий механика.

15 ДЕКАБРЬ, ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Қувноқ стартлар. 11.15 — Кинопрограмма. 11.40 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 15.30 — Ҳужжатли фильмлар. 16.30 — **«Йўлбарслар» муз устида** (бадиий фильм). 17.45 — Фан оламида. 18.15 — Горнчилар, қаердасиз? 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — «Жасорат». 20.00 — Концерт. 20.15 — **Бизнес оламида** (2-кўрсатув). 20.45 — **Медео** (ҳужжатли фильм). 20.55 — **Само қалдирғочлари** (бадиий фильм, 1-серия). 22.00 — **«Вақт»**. 22.30 — **Само қалдирғочлари** (бадиий фильм, 2-серия). 23.35 — «Спортлото» тиражи. 23.45 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Телефильм. 12.30 — Физика. 13.00 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм), 1-серия). 18.30 — Қувноқлар даврасида. 18.55 — Нафосат оламида. 19.25 — Миллионлар ленинча университети. 19.45 — **«Ахборот»**. 20.00 — Умаржон Исмоновнинг ижодий портрети. 20.45 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 3-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **Чавандозлар** (бадиий фильм, 1-серия). 20.10 — Метросозларнинг зарбдор вахтаси. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Француз тили. 21.15 — Ўқитувчи экрани. 21.55 — Олий математика.

16 ДЕКАБРЬ, ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Горнчилар, қаердасиз? 11.15 — «Жасорат». 12.00 — **«Бизнинг биография. 1922 йил»**. 15.30 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Табиат билан танишамиз. 16.45 С. Маршак. «Ўн икки ой». 17.15 — Шахмат мактаби. 17.45 — Нон ҳақида сўз. 18.15 — Концерт. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.30 — Миллионлар ленинча университети. 20.00 — Қалбга яқин қўшиқлар. 21.05 — Солдат мемуарлари (ҳужжатли фильм, 6-серия). 22.00 — **«Вақт»**. 22.30 — Концерт. 23.30 — **Хоккей:** СССР — ШВЕЦИЯ.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун телеспектакль. 13.05 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 2-серия). 18.15 — Студентлик — олтин даврим. 18.50 — Ёш ижрочилар концерти. 19.30 — **«Ахборот»**. 19.45 — **Шимоллик келин** (бадиий фильм). 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 4-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **Чавандозлар** (бадиий фильм, 2-серия). 20.15 — Немис тили. 20.45 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Ғазалкентнинг граниты ва мармари. 21.30 — Ўқитувчилар учун консультация. 22.00 — Физика.

17 ДЕКАБРЬ, ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — **Само қалдирғочлари** (1—2-сериялар). 12.40 — Миллионлар ленинча университети. 15.30 — Кинопрограмма. 16.20 — Рус тили. 17.05 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 18.00 — Жилолар. 18.30 — Москва ва москваликлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — **Хоккей: «ВИННИПЕГ ДЖЕТС»** (Канада) — ШВЕЦИЯ. 21.15 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **«Бизнинг биография. 1923 йил»**. 23.30 — Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ. 00.40 — **Хоккей: СССР — ФИНЛЯНДИЯ.** 3-бўлим.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Телефильмлар. 12.30 — Биология. 13.00 — Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. 13.20 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 3-серия). 18.30 — «Ватанпарвар». 19.10 — Ҳамма нарса — болаларга. 19.25 — Турмуш ва маданият (тележурнал). 19.50 — **«Ахборот»**. 20.05 — Оламга саёҳат. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Шоли — бизнинг бойлигимиз. 21.30 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Коммунист** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Ўқув кўрсатуви. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 19.50 — Эстетика. 20.20 — Халқ саломатлиги учун. 20.45 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Инглиз тили. 21.25 — Чизма геометрия.

18 ДЕКАБРЬ, ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Буратино кўргазмаси. 11.00 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.30 — Мусиқали программа. 12.00 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 12.30 — Концерт. 13.15 — «Здоровье». 13.45 — Балет артистларининг концерти. 14.00 — Ҳайвонот оламида. 15.00 — **Садко** (бадиий фильм). 16.35 — Фестиваль бўёқлари. 17.00 — **Хоккей: ЧССР — ФИНЛЯНДИЯ.** 19.15 — Мультфильмлар. 19.50 — А. Гельман. **«Бир йиғилиш протоколи»** (спектакль). 22.00 — **«Вақт»**. 23.00 — Концерт. 23.55 — Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — **Телеминиатюралар.** 11.00 — Походда шеърият. 11.20 — Концерт. 12.00 — Физкультура ва спорт. 12.30 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 4-серия). 13.40 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 14.20 — Кинокўзгудаги ҳаёт. 18.05 — Мультфильм. 18.25 — Пионер дружиналарининг телекўриги. 18.55 — Жанговар сатрлар. 19.15 — **«Ахборот»**. 19.30 — Ўзбекистон ССР геология министри, Ленин мукофоти лауреати Х. Т. Тўлагановнинг сўзи. 19.40 — Меҳнат шон-шуҳрати экрани. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Куйланг, ёш хонандалар (телеконкурс). 21.50 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 23.00 — Фильм-концерт.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.15 — **Душанба кўрсатувлари.**

19 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Зарядкага сафланинг! — 10.30 — **Будильник.** 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — Концерт. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Музикали киоск. 15.00 — Мультфильмлар. 15.30 — Концерт. 16.15 — Ҳужжатли фильм. 16.30 — Совет қўшиқлари. 17.00 — **Хоккей: СССР — «ВИННИПЕГ ДЖЕТС»** (Канада). 19.15 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.15 — **Ленин йўлидан** (ҳужжатли фильм). **Ўртоқ Л. И. Брежнев туғилган куннинг 70 йиллигига.** 21.30 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»**. 23.00 — **Хоккей:** ЧССР — ШВЕЦИЯ.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Куйланг, ёш хонандалар (телеконкурс). 10.50 — «Светофор». 11.50 — Ёш кинохаваскорлар клуби. 12.30 — **Баскетбол:** Ўзбекистон физкультура институти спорт клуби — ТТТ (Рига). 13.15 — Н. В. Гоголь. **«Уйланиш»** (спектакль). 14.55 — Киноэкран янгиликлари. 18.10 — Филателия ўлкасида. 18.45 — Концерт. 19.30 — Ленин йўлидан. 20.00 — **«Ахборот»**. 20.15 **Ленин йўлидан** (Москва). **Ўртоқ Л. И. Брежнев туғилган куннинг 70 йиллигига.** 21.30 — **«Ахборот»**. 21.50 — Телефильм. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 23.00 — **Телеминиатюралар.**

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

17.00 — **Фрунзе кўрсатувлари.**

Телевидение

12 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Зарядкага сафланинг! 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 12.00 — Концерт. 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Ольга Берголц ижодининг саҳифалари. 15.15 — Музикали программа. 16.00 — **Халқаро панорама.** 16.30 — **Фигурали учиш бўйича халқаро мусобақа.** 18.00 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — СССР халқ артисти М. Биешу куйлайди. 20.00 — Катталар учун мультфильм. 20.10 — Фигурали учиш бўйича халқаро мусобақа. 20.40 — **Бовари хоним** (бадиий фильм, 2-серия). 22.00 — **«Вақт»**. 22.30 — Фигурали учиш бўйича халқаро мусобақа (кўргазмали чиқишлар).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Куйланг, ёш хонандалар (телеконкурс). 10.50 — В. Воезодина. Е. Рисс. **«Кўр меҳмон»** (телетеатр, 2-қисм). 11.50 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 12.30 — **Бешинчи «Б» да ўқийдиган...** (бадиий фильм). 14.00 — Ота-оналар учун консультация. 14.30 — Ғазалим сенга (адабий кўрсатув). 15.00 — Киноэкран янгиликлари. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — **«Малишок»**. 18.45 — Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 19.15 — Ёш чолғучилар. 19.45 — **«Ахборот»**. 20.00 — Лирик концерт. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — **Телеминиатюралар.** 22.10 — **«Вақт»**. (Москва). 22.30 — **Мен Тянь-Шанман** (бадиий фильм, 2-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

17.00 — **ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.**

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Область театрлари артистлари ижро этади. 9.15 — **«Табассум»** радиожурнали. 11.15 — Москва. **Эрталабки салом.** 12.10 — **Сулолалар шарафи»** туркумидан эшиттириш. Наманагандаги 2-пахта заводидаги Исоқбоевлар оиласи ҳақида ҳикоя. 13.30 — Хатларингизни ўқиб. 15.10 — **«Педагогика коллективларининг бурчи».** Педагогика фанлари кандидати М. Мирқосимов суҳбати. 15.25 — Қўшиқ билан учрашув. 17.40 — Дам олиш кинофишаси. 18.00 — Москва. **«Халқаро шарҳловчилар даврасида».** 18.30 — Бизнинг радиопочта. 19.00 — Концерт. 19.20 — **Ёшлик»** радиостанциясининг программаси. 20.25 — Музикали комедиялардан парчалар. 21.00 — Лирик концерт. 22.00 — **«Табассум»** радиожурнали (такрорий эшиттириш). 23.15 — Дам олиш концерти.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/XII да **Этик кийган мушук** (кундузи), **Князь Игорь** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 12/XII да **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 12/XII да **Комедия, комедия, ёхуд ҳангома,** 14/XII да **Қўлга тушмаган ўғрими?**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 12/XII да **Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист ЭМИЛЬ КИО раҳбарлигидаги йирик иллюцион ревюнинг хайрлашув гастроллари** (11, 15, 19.30).

Кино

Катта пойга — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Деҳқон ўғли — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 12.00).

Қўрқма, бермайман — ҲАМЗА номли (15. 17, 18, 20.30), «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Телбалар суди — «ЧАЙКА» (15, 20.00).

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

М. Т. ЎРОЗБОЕВ НОМИДАГИ МЕХАНИКА ВА ИНШООТЛАРНИНГ СЕЙСМИК МУСТАҲКАМЛИГИ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудири: машина ва механизмлар назарияси;

лаборатория катта илмий ходими: машина ва механизмлар назарияси (хўжалик шартномаси бўйича);

лаборатория кичик илмий ходими: инженерлик сейсмологияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — 16 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри — ГСП, Академиклар шаҳарчаси (17, 41, 69, 71-автобуслар, 17, 18-троллейбуслар, 13, 22-трамвайларнинг «Академиклар шаҳарчаси» бекати).

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

С. В. СТАРОДУБЦЕВ НОМИДАГИ ФИЗИКА-ТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходимлар: қаттиқ жисм физикаси, диэлектриклар ва ярим ўтказгичлар физикаси, энергия турларининг ўзгариши;

кичик илмий ходимлар: қаттиқ жисм физикаси, диэлектриклар ва ярим ўтказгичлар физикаси, космик нурлар ва атом ядроси физикаси, энергия турларининг ўзгариши.

КОНКУРС МУДДАТИ — 17 декабргача.

Ҳужжатлар институт директорининг фанлар бўйича ўринбосари номига қуйидаги адрес бўйича жўнатилсин: 700084, Тошкент шаҳри—84, Темирязов кўчаси, 2 «б»-уй.

●

«ЎЗВТОРЧЕРМЕТ» РЕСПУБЛИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, КОЛХОЗЛАР ВА СОВХОЗЛАР РАҲБАРЛАРИДАН

Қорақалпоғистон АССРда, республика областлари ва шаҳарларида жойлашган «Ўзвторчермет» бирлашмасининг ишлаб чиқариш корхоналарига қайта ишланадиган қора металларни топшираётганда

ЎЗЛАРИНИНГ БАНК ВА ПОЧТА РЕКВИЗИТЛАРИНИ, ҲАМДА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ НОМЛАРИНИ ТЎЛИҚ ЁЗИБ КЎРСАТИШЛАРИНИ

СЎРАЙДИ

Мурожаат учун адрес: 700154, Тошкент-154, Сергели саноат зонаси, «Ўзвторчермет» бирлашмаси.

Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри коллективи шу театрнинг артисти, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Р. Ёқубовга укаси

Карим ЁҚУБОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва инфекцион касалликлар илмий-текшириш институти коллективи институт илмий ходими Н. Ш. Сотиболдиевага отаси

Абдушокир СОТИБОЛДИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент ЛЕНИН проспекти № 41 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
8
Р. 01765. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 288.